

## INNOCENTIUS II

PAPA CLXIV

Anno aerae Christi comm. MCXXX.

Gregorius, natione Romanus, monachus coenobii Lateranensis Sanctorum Ioannis Baptistae, Ioannis Evangelistae, atque Pancratii, itemque abbas monasterii Sanctorum Nicolai et Primitivi, ordinis sancti Benedicti, loco, qui vocatur Gabis, prope lacum Burranum (1), mox diaconus cardinalis Sancti Angeli, electus est in Romanum Pontificem die 15 februarii 1130. Sabbato sequenti ordinatus est presbyter, et in crastino die, scilicet dominica 23 mensis eiusdem, consecratus est Pontifex. Sedit in pontificatu ann. xiii, mens. vii, dies ix (2), imperantibus in Oriente Iohanne Comneno, in Occidente Lothario II, hinc Conrado rege Romanorum. Obiit die 24 (3) septembris 1143, et sepultus est in basilica Lateranensi; post septem annos corpus eius translatus est ad ecclesiam Sanctae Mariae Transtyberim tit. Calixti. Vacavit sedes per diem.

Schisma vigesimum sextum in Ecclesia.

Altera ab Innocentii PP. electionis die Petrus, Leonis filius, presbyter cardinalis

(1) Ita legit Baronius in Archivo tituli Sanctae Praxedis. (2) Emortuali excluso. Annos hic Innocentii a die electionis enumeratos praeter morem (ut enim saepius diximus, pontificiae administrationis anni computandi sunt a die consecrationis) si quis admiretur, debuisse nos Innocentium ipsum sequi advertat, qui in rescripto inferius ponendo num. vii quamvis datum sit die 22 februarii 1132, legitur tamen: *Datum etc. viii kal. martii 1132, pontificatus Innocentii an. iii*, et in eo, quo Innocentius PP. monasterium de Cheminon ab ordine S. Nicolai de Arroasia ad Cisterciensem translatus, coenobio de Tribus Fontibus subdidit, legitur itidem: *Dat. . . xiii kalend. martii, indict. i, incarnationis dominicae anno mccccxvii, pontificatus vero D. Innocentii Papae secundi anno iv*, qui dies 17 februarii electioni et consecrationi Innocentii interiacet. (3) Hunc diem mortis Innocentii assignandum edocet nos epistola Caelestini II eius successoris, qua Cluniacenses de sua electione certiores facit, et quam nos suo loco referimus.

S. Mariae Transtyberim, homo peccati, qui super electum a catholicis catholicum, et canonicum, locum sanctum invasit armis, igne, pecunia, non vitae vel virtutum merito (1): et Anacleti secundi nomen accepit. Consecratus est apud S. Petrum, quo die Innocentius PP. apud S. Mariam Novam consecratur. In concilio Stampensi a Gallis reiectus, et in Remensi ac Pisano excommunicatus, tandem post septimum schismatis annum mortuus est die 25 ianuarii 1138. Corpus eius in latebris sepultum est.

Schisma vigesimum septimum in Ecclesia.

Nono anno pontificatus domini Innocentii secundi Summi Pontificis, mense martio primae indictionis, anno scilicet 1138, cum Anacletus antipapa mortuus esset, cardinales sui, concilio accepto, Gregorium cardinalem Papam sibi, et invasorem constituunt, Victoremque appellant. Sed post duos menses, abdicatis a Victore ad Innocentii PP. pedes usurpatis insignibus, reddita Ecclesiae pax est.

## I.

*Monasteria congregationis Vallisumbrosae recipiuntur sub tutela Sedis Apostolicae cum aliarum gratiarum et indultorum confirmatione (2).*

## SUMMARIUM

Exordium. — Privilegium, de quo in rubrica. — Immunitatum privilegia confirmantur: — Et omnimoda monachorum tranquillitas stabilitur; — Aliaeque conceduntur. — Bona omnia eidem confirmantur, perpetua securitate et quiete fruitura. — Solitae clausulae.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Atthoni Vallumbrosano abbati eiusque successoribus, in perpetuum.

Ad hoc universalis Ecclesiae cura nobis a provisorio omnium bonorum, Deo,

(1) Ita testatur S. Bernardus in epist. ad episcopos Aquitaniae, num. 126. (2) Ex Codd. Vaticanis.

commissa est, ut et religiosas diligamus personas, et beneplacentem Deo religionem studeamus modis omnibus propagare. Nec enim Deo gratus aliquando famulus impenditur, si non ex charitatis radice procedens, a puritate religionis fuerit conservatus. Hoc nimirum charitatis intuitu, dilecte in Domino fili Attho abbas, rationabilibus postulationibus annuentes, Vallumbrosanum monasterium, cui Deo auctore praesides, cum omnibus monasteriis sibi subiectis, sub Apostolicae Sedis tutela et protectione suscipimus, et scripti pagina nostri communimus: statuentes, ut omnis immunitas, omnis libertas, quae a praedecessoribus nostris felicitis memoriae Victore, Gregorio septimo, Urbano et Paschale, Romanis Pontificibus, praefato monasterio concessa est, futuris perpetuis temporibus firma tibi tuisque successoribus, ac Vallumbrosanae congregationi, illibataque permaneat. Sane nulli hominum liceat, conversos aut monachos iamdicti monasterii, seu etiam totius congregationis, ausu temerario capere, vel captos retinere, seu aliquibus fatigationibus infestare. Porro fructuum vestrorum decimas, quas ubilibet propriis sumptibus laboribusque colitis, absque episcoporum contradictione, vel episcopaliu ministrorum vel plebanorum, xenodochio vestro reddendas, possidendasque sancimus. Liceat vobis etiam clericos, et saeculo fugientes, seu laicos ad conversionem absque cuiuslibet contradictione suscipere, et qui se devoverint, in vestro cimiterio sepelire; et tam ipsorum, quam caeterorum fidelium oblationes sine aliarum Ecclesiarum praeiudicio recipere. Adiciamus quoque, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, iam dictum monasterium iuste et legitime possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, rationabiliter, praestante Domino, poterit adipisci, quieti vobis et integra conserventur. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum fas sit idem

monasterium temere perturbare, aut ei subditas ecclesias, vel possessiones auferre, minuere, seu temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur, eorum, pro quorum substantiatione et gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, nisi satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Datum Pisis per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, anno incarnationis dominicae millesimo centesimo trigesimo, indictione octava, pontificatus vero domini Innocentii Papae secundi anno primo.

Dat. anno Domini 1130, pontif. i.

## II.

*Confirmatio bonorum omnium et privilegiorum Cuxanensis monasterii (1).*

## SUMMARIUM

Proemium. — Monast. sub Sedis Apostolicae tutela recipitur; — Eiusque bona omnia confirmantur, et privilegia eidem a Summis Pontificibus concessa. — Abbas a monachis eligendus. — Nonnulla conceduntur privilegia. — Decretum immunitatis. — Solitae clausulae.

(1) Ex Chartulario monasterii huius edidit Baluzius in appendice Marcae Hispan., num. 380.

Solitae clausulae.

Privilegium, de quo in rubrica.

Immunitatum privilegia confirmantur.

Et omnimoda monachorum tranquillitas stabilitur.

Aliaeque conceduntur.

Bona omnia eidem confirmantur, perpetua securitate et quiete fruitura.

Exordium

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Gregorio abbati monasterii Sancti Michaelis Coxiensis, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Proemium.

Monast. sub Sedis Apostolicæ tutela recipitur.

Eiusque bona omnia confirmantur, et privilegia eidem a Summis Pontificibus concessa.

Abbas monachis eligendus.

Nonnulla conceduntur privilegia.

Decretum immunitatis.

Desiderium, quod ad religionis propositum, et animarum salutem pertinere monstratur, auctore Deo sine aliqua est dilatione complendum. Quamobrem, dilecte in Christo fili Gregori abbas, Beati Michaelis archangeli monasterium, cui disponente Domino praesides, sub Apostolicae Sedis protectione suscipimus, et scripti nostri pagina roboramus, statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona praefatum monasterium in praesentiarum iuste et legitime possidet, aut in futurum rationabiliter, praestante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant: in quibus haec propriis nominibus duximus annotanda, videlicet alodium, quod in circuitu est eiusdem monasterii, cum pertinentiis suis, alodium Tauriniani, ecclesiam Sancti Fructuosi cum pertinentiis suis, ac decimas ecclesiae de Allone. Quicquid praeterea concessione praedecessorum nostrorum Sergii, Agapiti et Iohannis, Romanorum Pontificum, vestro monasterio collatum est, tibi tuisque successoribus confirmamus. Obeunte vero te, eiusdem loci abbate, nullus ibi per subreptionem aut violentiam praeponatur; sed quem fratres communi assensu, aut fratrum pars sanioris consilii, secundum Dei timorem et beati Benedicti regulam providerint eligendum. Idem vero abbas ire ad synodum ipsius loci episcopi minime compellatur. Si quis vero poenitens, a liminibus exclusus Ecclesiae, illuc confugerit, quandiu ibi fuerit, licentiam habeat ecclesiam introeundi, et omne divinum officium audiendi. Ipsum autem monasterium, vel eidem ecclesias pertinentes, vel abbatem, nullus episcopus excommunicare praesumat. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat, praefatum monasterium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere,

minuere, aut temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Solitae clausulae.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Datum apud Clarummontem per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, iv kal. decembris, indictione viii, incarnationis dominicae anno mcxxx, pontificatus vero domni Innocentii secundi Papae, primo.

Dat. die 28 novembris anno Domini 1130, pontif. anno i.

### III.

*Privilegium pro ecclesia S. Petri in Undesdorf Frisingensis dioecesis (1).*

### SUMMARIUM

Exordium. — Ecclesia in Undesdorf, ab Ottone comite Palatino constructa, apostolico privilegio munitur; — Eiusque bona confirmantur. — Decretatur ut praepositus a canonicis eligatur: prout etiam advocatus. — Decretum immunitatis pro eadem. — Census annuus unius bisantii Rom. Ecol. solvendus. — Solitae clausulae.

(1) Ex Hundii Metrop. Salisburg. tom. iii.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Rudberto praeposito Ecclesiae Beati Petri Undesdorf quae in Frisingensi episcopatu sita est, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Ecclesia in Undesdorf, ab Ottone comite Palatino constructa, apostolico privilegio munitur.

Eiusque bona confirmantur.

Decretatur ut praepositus a canonicis eligatur: prout etiam advocatus.

Decretum immunitatis pro eadem.

Census annuus unius bisantii Rom. Ecol. solvendus.

Ad hoc nobis a Deo pastoralis officii cura commissa est, ut et beneplacentem Deo religionem laboremus statuere, et constitutam exacta diligentia conservare. Quamobrem, dilecte in Domino fili Rudberte praeposite, illustris viri Ottonis comitis Palatini precibus inclinati, tuis postulationis clementer annuimus, et Beati Petri ecclesiam, cui, Deo auctore, praesesse dinosceris, ab eodem filio nostro Ottone comite Palatino constructam et beato Petro oblatam, Apostolicae Sedis patrocinio communimus: statuentes, ut quaecumque bona, quasumque possessiones praefata Ecclesia in praesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, potuerit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. Obeunte vero te, eiusdem loci praeposito, nullus inibi per violentiam, nisi quem fratres secundum beati Augustini regulam substituendum decreverint, praepositus eligatur. Porro ad ipsius Ecclesiae defensionem atque salutem eligendi advocatum, quemcumque malueritis, liberam concedimus facultatem. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum fas sit, praefatam Ecclesiam temere perturbare, aut possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut iniquis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura: salva nimirum dioecesani episcopi debita iustitia ac reverentia. Ad indicium autem perceptae huius a Romana Ecclesia libertatis singulis annis unum bisantium nostro Lateranensi palatio persolveris. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tenta-

verit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax D. N. I. C. quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Datum Leodii per manum Aymerici S. R. E. diaconi card. et cancell. v. cal. aprilis indictione ix, incarnat. domin. anno mcxxx, pontificatus vero domni Innocentii II Papae secundo.

Dat. die 28 martii anno 1131, pontif. anno ii.

### IV.

*Confirmatio donationis centum marcarum annuarum ab Henrico Anglorum rege in Anglia factae monasterio Cluniacensi (1).*

### SUMMARIUM

Exordium a liberalitate principum in dotandis monasteriis. — Donatio Henrici regis Anglorum confirmatur. — Donatio illa facta fuit coram Innocentio PP. multis cardinalibus et episcopis. — Decretum confirmationis cum solitis clausulis. — Innocentii PP. et S. R. E. card. subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Petro Cluniacensi abbati, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Donationes et beneficia, quae ad sustentationem fratrum, a regibus, principibus et aliis viris religionis amatoribus,

(1) Ex Biblioth. Cluniae. Martin. Marrier, col. 1502.

Solitae clausulae.

Exordium a liberalitate principum in dotandis monasteriis.

sacrosanctis praestantur Ecclesiis, tamquam ea, quae divini iuris effecta sunt, auctoritate apostolica volumus communire. Per praesentis igitur scripti paginam, donationem a carissimo filio nostro Henrico, illustri et glorioso Anglorum rege, de centum marcis argenti, per annos singulos Cluniacensi monasterio persolvendis, factam, sexaginta videlicet in telonio Londoniensi et quadraginta in telonio Lincolniensi, Apostolicae Sedis patrocinio roboramus. Haec autem donatio apud Rothomagum ab eodem filio nostro Henrico rege, incarnationis dominicae anno MCXXXI, indict. IX, mense maio, die dominica, in nostra et fratrum nostrorum praesentia facta est, Guillelmi scilicet Praenestini episcopi, Ioannis tit. Sancti Chrysogoni, Humberti Sancti Clementis, Rustici Sancti Ciriaci, Gozelini Sanctae Ceciliae, presbyterorum cardinalium: Gregorii Ss. Sergii et Bacchi, Aymerici cancellarii, Guidonis Sanctae Mariae in Vialata, diaconorum cardinalium: Oldegarii Terraconensis, Hugonis Rothomagensis, archiepiscoporum: Gaufridi Carnotensis, Ioannis Lexoviensis, Ioannis Sagiensis, episcoporum: Bernardi Clarevallensis, Sugerii Sancti Dionysii, Bosonis de Bacho, abbatum: Guillelmi comitis de Warennia, Rotberti filii ipsius regis, comitis de Gloerio, Roberti de Sigillo, Roberti de Laha, Rabelis camerarii de Tancarvilla, Nabelis thesaurarii, Haalonis prioris Sancti Osqualdi. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat, praefatum monasterium super eadem donatione futuris temporibus infestare, aut eam auferre, minuere, vel ausu temerario fatigare; sed integra conservetur, eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa est, usibus profutura. Si qua igitur in posterum ecclesiastica saecularive persona, hanc nostrae confirmationis paginam sciens, contra eam venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat,

et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen. amen.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Innocentii PP. et S. R. E. card. subscriptiones



Ego Guillelmus Praenestinus episc. ss.  
Ego Iohannes Ostiensis episc. ss.  
Ego Guido Tiburtinus episc. ss.  
Ego Gregorius diac. cardin. Ss. Sergii et Bacchi ss.  
Ego Iohannes tit. S. Chrysogoni presb. car. ss.  
Ego Ubertus tit. S. Clementis presb. cardin. subsc.  
Ego Goselinus presbyter cardinalis tit. S. Ceciliae.  
Datum Beluaci per manum Aymerici S. R. E. diaconi cardin. et cancellarii, XIII kal. iulii, indict. IX, incarn. dominicae anno MCXXXI, pontificatus vero domni Innocentii Papae II anno II.

Dat. die 20 maii anno Domini 1131, pontif. anno 2.

V.

Canonizatio Beati Godehardi Hildesheimensis in Saxonia episcopi (1).

SUMMARIUM

Series facti exponitur. — Godehardum episc. in vita et post mortem miraculis clarum, sanctorum numero adscribitur. (R. T.)

(1) Ex Archiv. Vatic.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis clero et populo Hildesheimensi, salutem et apostolicam benedictionem.

Series facti exponitur.

Godehardum episc. in vita et post mortem miraculis clarum, sanctorum numero adscribitur.

Veniens ad nos venerabilis frater noster Bernwardus, episcopus vester, in plenaria synodo, quae Remis per Dei gratiam fuerat congregata, attestatione fratrum nostrorum episcoporum et abbatum, et aliorum, qui secum venerant, sanae (1) memoriae Godehardum episcopum vestrum laudabiliter vixisse in mundo et tam in vita quam post mortem multis miraculis coruscasse asseruit; unde nos cum fratribus nostris, omnipotenti Deo gratias referentes, habito eorum consilio et collaudatione, quia eundem in caelis cum sanctis credimus coronari, ipsum inter sanctos honorari praecipimus: mandantes vobis, ut et eidem beato viro solemnitate in vestra Ecclesia statuatis (2), et ad eam annualiter convenire curetis.

Datum Remis IV kalendas novembris.

Dat. die 29 octobris anno Domini 1131, pontif. anno II.

VI.

Privilegium de confirmatione et institutione ordinis S. Augustini in Ecclesia S. Satyri Bituricen. et de canonicis saecularibus subtrahendis (3).

SUMMARIUM

Proemium. — Ordo regularis secundum B. Augustini regulam inibi servandus: — Canonicis saecularibus regulares substituendi. — Bona, quae confirmantur, libera ab omni molestia. — Abbas a fratribus eligendus. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. subscriptio.

(1) Forsitan sanctae. (R. T.) (2) Rem totam de sanctitate et miraculis beati Godehardi, in concilio Remensi peractam anno Domini 1131 legere est saec. VI Benedict., part. I, pag. 433, et hoc anno in Critica Baroniana, § XIV. (3) Inter Instrum. Ecclesiae Bituricen. edidit Sammarth., Gall. Christ., tom. II, pag. 51.

Bull. Rom. Vol. II.

47

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Petro abbati, et fratribus, in Ecclesia Beati Satyri divino famulatu mancipatis, tam praesentibus quam futuris, in P. P. M.

Proemium.

In Apostolicae Sedis specula, disponente Domino, constituti, ex iniuncto nobis a Deo apostolatus officio religiosos viros debemus diligere et ad religionem propagandam libenter operam dare. Quocirca, dilecti in Domino filii, quieti et utilitati ecclesiae Beati Satyri, in qua divino vacatis servitio, salubriter providentes, eam sanctae Romanae Ecclesiae suffragio muniendam duximus. In primis siquidem statuantes, ut ordo canonicus secundum beati Augustini regulam ibidem perpetuis temporibus irrefragabiliter conservetur. Sane decedentibus canonicis saecularibus, qui ibi sunt, praebendis eorum in usum regularium fratrum redactis, nullus, nisi canonicam vitam professus, eis substituatur. Quasumque praeterea possessiones, aut bona impraesentiarum iuste et canonice possidere videmini, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poteritis adipisci, firma vobis in perpetuum et illibata permaneant. Deducimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat, praefatam Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum, pro quorum substantatione et gubernatione concessa sunt, usibus profutura. Sane, obveniente te, dilecte in Domino fili Petre, nunc eiusdem loci abbate, nullus ibi per subreptionem aut violentiam praeponatur, nisi quem fratres ipsius loci secundum Dei timorem et beati Augustini regulam, sibi praeviderint eligendum. Statuimus etiam, ut ipsius Ecclesiae bona nullus sibi audeat usurpare; sed in tua et eorum, qui post te regulariter successerint, libera dispositione permaneant: salva nimirum dioecesanis episcopi iustitia et reverentia. Si

Ordo regularis secundum beati Augustini regulam inibi servandus.

Canonicis saecularibus regulares substituendi.

Bona, quae confirmantur, libera ab omni molestia.

Abbas a fratribus eligendus.

Donatio Henrici regis Anglorum confirmatur.

Donatio illa facta fuit coram Innocentio PP., multis cardinalibus et episcopis.

Decretum confirmationis cum solita clausula.

Solitae clau-  
sulae.

qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove communita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax D. N. I. C. quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Innocentii PP.  
subscriptio.

EGO INNOCENTIUS catholicae Eccl. episc. Datum Remis per manum Aymerici S. R. E. diaconi cardinalis et cancellarii, nonis novembris, indict. ix, incarn. dom. anno MCXXXI, pontif. vero domni Innoc. II PP. anno II.

Dat. die 5 novembris anno Domini 1131,  
pontif. anno II.

## VII.

*Confirmatio concordiae initae inter abbatem Sancti Aegidii et abbatem Cluniacensem, cui pro compensatione expensarum ceditur obedientia de Limanz (1).*

## SUMMARIUM

Series controversiae. — Quae facta compositio. — Obedientia de Limanz data Cluniac. pro compensatione expensarum. — Confirmatur conventio. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, carissimo in Christo filio Petro Cluniacensi abbati, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Series contro-  
versiae

Quae ad pacem spectant Ecclesiae, libenti animo statuere volumus, et ut futuris temporibus inviolabiliter observentur, attenta diligentia providere. Litem

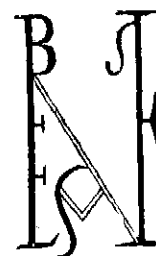
(1) Ex Biblioth. Cluniac. Martini Marrier, col. 1593.

siquidem et controversiam, tu, carissime in Domino fili Petre abbas, et Cluniacense monasterium adversus dilectum filium nostrum Petrum abbatem S. Aegidii et monasterium suum, diutius agitasti. Tu enim de subiectione tibi et praedecessoribus tuis, per Apostolicam Sedem concessa, eos impetebas. Ille vero antiquam libertatem sui monasterii intendebat. Quae tandem in nostra et fratrum nostrorum episcoporum cardinalium praesentia, apud Beliocum est hoc ordine terminata, ut videlicet, si, quod absit, religionis ordo in monasterio S. Aegidii imminutus fuerit, ibidem tuo et successorum tuorum praecepto et consilio reformetur. Si quando vero te, vel successores tuos ad idem monasterium ire contigerit, reverenter suscipiamini; et quamdiu ibi fueritis, cum vestris omnibus honeste procuremini. Residendi quoque in sede eiusdem abbatis, et capitulum regendi, praedicto abbate, vel successoribus transmigrantibus, fratres monasterii S. Aegidii eligendi de congregatione sua abbatem absque impedimento habeant libertatem: ita tamen, ut ipsis pro abbate, qui ad aliud transierit monasterium, de nullo alio, praeter quam de Clun. monasterio pastorem assumere liceat. Quo nimirum defuncto, vel etiam remoto de congregatione sua, abbatem, cum praedicto tamen tenore, eandem habeant facultatem. Pro recompensatione quoque fatigationum expensarumque, quas nimirum tu, vel praedecessores tui, pro monasterio S. Aegidii pertulisti, idem abbas, consensu fratrum suorum, obedientiam, quae Limantium nuncupatur, cum pertinentiis suis, tibi et per te Cluniacensi monasterio donavit, et in ius eius ac in proprietatem in perpetuum transtulit. Quod si quis vos super eadem obedientia molestaverit, praefatus abbas, se ac successores suos secundum iustitiam auctores et defensores constituit. Tu vero, dilecte fili Petre abbas, praeter ea, quae dicta sunt, querimoniae, quam adversus mo-

Quae facta com-  
positio.Obedientia de  
Limanz data  
Cluniac. pro  
compensatione  
expensarum.Confirmatur  
conventio.Innocentii PP.  
et S. R. E. car-  
dinalium sub-  
scriptiones.

nasterium S. Aegidii habebas, habito fratrum tuorum consilio, in perpetuum renunciasti. Statutum etiam est, ut si Cluniacense monasterium super monasterio S. Aegidii haberet aliqua privilegia, vel coenobium S. Aegidii super Limantio, utrumque reddatur. Si qua vero extant generalia, nullum in hoc vigorem obtineant. Auctoritate igitur Dei et nostra, praecipimus, ut praedicta conventio absque ullius contradictione irrefragabiliter perpetim observetur. Si quis vero praedictae concordiae in hunc nostrae confirmationis (1) contraire praesumpserit, indignationem beatorum Petri et Pauli, ac nostram, incurrat, et ab incaepo frustretur.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.



Ego Matthaeus Albanensis episcopus ss.  
Ego Romanus diac. cardin. S. Mariae in Porticu Noles ss.

Ego Iohannes tit. S. Chrysogoni presbyt. card. ss.

Ego Gregorius diac. card. Ss. Sergii et Bacchi ss.

Ego Lucas presbyter card. tit. Ss. Iohannis et Pauli ss.

Ego Otto diaconus card. S. Georgii ss.

Ego Guido diaconus card. Ss. Cosmae et Damiani ss.

Datum Valentiae per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi card. et cancell. viii kal. martii, incarn. dominicae anno MCXXXII, pontificatus vero domni Innocentii Papae II anno III.

Dat. die 22 februarii anno Domini 1132,  
pontif. anno III.

(1) Adde tenorem.

## VIII.

*Confirmatio bonorum omnium et privilegiorum Trenorciensis monasterii (1).*

## SUMMARIUM

Exordium. — Bona ad monaster. pertinentia confirmantur. — Sententiam praedecessorum Pontif. super controversia duarum Ecclesiarum approbatur. — Ecclesia Ss. Valeriani et Philiberti libera ab omni episcopali iure declaratur. — Abbates a solis monachis eligi iubet. — Solitum immunitatis decretum statuit. — Clausulae consuetae. — Innocentii PP. et S. R. E. card. subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto in Christo filio Petro Trenortensi, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Exordium

Quotiescumque illud a nobis petitur, quod rationi cognoscitur convenire, animo nos decet libenti concedere et petentium desideriis congruum impertiri suffragium. Proinde, dilecte in Domino fili, Petre abbas, tuis rationabilibus postulationibus assensum praebentes, Trenortense monasterium, cui Deo auctore praesse dinosceris, ad exemplar praedecessorum nostrorum, Romanorum Pontificum, Apostolicae Sedis patrocinio communimus. Per praesentis igitur privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus, ut quaecumque bona, quaecumque possessiones catholicorum imperatorum, seu caeterorum principum largitione, episcoporum concessione, seu caeterorum fidelium oblatione, ad idem coenobium legitime impresentiarum pertinent, sive in futurum iuste poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. Sane diffinitionem, quam inter vestrum et Beati Florentii monasterium de ecclesiis Sanctae Crucis et Sancti Nicolai, a dominis praedecessoribus nostris, sanctae memoriae Urbano atque Calixto, ex eorum scriptis factam cognovimus, auctoritate Sedis Apostolicae confirmamus. Ad haec adiciamus,

Bona ad mona-  
ster. pertinentia  
confirmanturSententiam  
praedecesso-  
rum Pontif. su-  
per controver-  
sia duarum Ec-  
clesiarum ap-  
probatur.

(1) Ex autographo edidit Chiffletius in probationibus Hist. Trenorc., pag. 418.

Ecclesia S. Valeriani et Philiberti libera ab omni episcopali iure declaratur.

ut idem locus, in quo Beati Valeriani martyris et Sancti Philiberti confessoris corpora requiescunt, ab omni iugo saecularis potestatis liber in perpetuum conservetur. Nec episcopo liceat cuiuscumque dioecesis, eundem excommunicationis, absolutionis, vel cuiuslibet dispositionis occasionibus perturbare: aut cruces, seu quaslibet exactiones novas burgo et caeteris monasterii possessionibus irrogare. Missas quoque in eodem monasterio publicas celebrari, vel stationes ab episcopo praeter abbatis vel fratrum voluntatem fieri prohibemus. Praeterea pro reverentia beatae Mariae Matris Domini, cuius nomine locus vester insignitus est, in Annunciatione dominica hymnum angelicum inter missarum solennia abbati vel fratribus pronunciare concedimus. Obeunte autem eiusdem loci abbate, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia praeponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel pars consilii sanioris, secundum Deum et beati Benedicti regulam providerint eligendum: ab Apostolicae Sedis episcopo, vel eius legato, consecrandum. Nulli ergo hominum omnino fas sit, praenominatum coenobium perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum, pro quorum gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam venire temptaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae

actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus subscripsi.

Ego Lucas presbyter cardinalis tituli Sanctorum Iohannis et Pauli subscripsi.

Ego Romanus diaconus cardinalis Sanctae Mariae in Porticu subscripsi.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Sanctorum Sergii et Bacchi subscripsi.

Ego Otto diaconus cardinalis Sancti Georgii subscripsi.

Ego Guido diaconus cardinalis Sanctorum Cosmae et Damiani subscripsi.

Datum Valentiae, per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, xvii kalendas aprilis, indictione x, incarnationis dominicae anno mxxxii, pontificatus vero domini Innocentii Papae II anno iii.

Dat. die 16 martii anno Domini 1132, pontif. anno iii.

## IX.

*Confirmatio veterum privilegiorum omnium, Aquileiensi Ecclesiae, eiusque patriarchis a Summis Romanis Pontificibus concessorum (1).*

### SUMMARIUM

Prooemium. — Patriarchae Aquileien. iurisdicio in sexdecim episcopatus. — Pallii usus et crucis delatio ante se confirmantur; — Item et bona omnia ad eandem Ecclesiam spectantia confirmantur. — Decretum immunitatis ab omni externa molestia; — Et confirmationis privilegii huius sub solitis clausulis. — Innocentii PP. et S. R. E. card. subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Peregrino Aquileiensi patriarchae, eiusque successoribus canonice substituendis, in perpetuum.

Domus Domini decora, circumamicta varietate, columnas habet, alias in summo

(1) Ex Ughelli, Ital. Sac., tom. v, ubi de Historia patriarchalis huius Ecclesiae.

Innocentii PP. et S. R. E. card. subscriptiones.

splendore positas, alias in medio, alias in ultimo collocatas. Sancta namque Romana Ecclesia, quae ab ipso Salvatore per beatum Petrum principatum obtinuit, opifices suos, alios episcopos instituit, qui clero praessent et populorum curam animarum gererent: alios archiepiscopos, qui episcopis manum consecrationis imponerent, et iura dantes potestate metropolitana concilia celebrarent: alios primates, qui soli Romano subessent Pontifici, et super archiepiscopos et provincias primum haberent. Ea propter, dilecte frater in Christo Peregrine, Aquileiensi patriarcha, tibi et per te Sanctae Aquileiensi Ecclesiae, cui, auctore Deo praesse dinosceris, potestatem super sexdecim episcopatus, videlicet Polensem, Tergestinum, Parentinum, Petenensem, Emonensem, Concordiensem, Tarvisiensem, Cenenensem, Belonensem, Feltrensem, Paduanum, Vicentinum, Tridentinum, Mantuanum, Veronensem, Cumanum, metropolitico iure concedimus: abbatias quoque, scilicet Osciensem, Mosicensem, Rosaciensem, Beliniensem, Sextensem, Priensem, Sanctam Mariam ad Organum, tibi et tuis successoribus duximus roborandas. Pallii vero usum, rationalis, atque nacej (1), qui praedecessoribus tuis pro ipsius Ecclesiae dignitate a nostris antecessoribus est concessus, nos tam tibi quam tuis successoribus confirmamus, his videlicet diebus, qui in Ecclesiae tuae privilegiis continentur. Sane quocumque perrexeris, crucem te et tuos successores deferendi, licentiam, auctoritate beati Petri et nostra largimur. Porro comitatus, marchiam et ducatum, regalibus seu imperialibus privilegiis Ecclesiae tuae concessa, nos quoque praesentis decreti sanctione nihilominus roboramus. Statuimus etiam, ut quascumque possessiones, quaecumque bona Aquileiensi Ecclesia impraesentiarum iuste et legitime possidet, aut in futurum,

(1) Naccum et Nactum, stragulum quoque totus equus insternitur: metaphorice, stragula seu casula ambiens totum corpus sacerdotis. (R. T.)

praestante Domino, poterit adipisci, firma vobis, et illibata permaneant: salvo nimirum in omnibus sanctae Romanae Ecclesiae iure ac reverentia. Decernimus ergo, ut nulli hominum liceat, praefatam Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integre conserventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata cognoscat iniquitate, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem Ecclesiae iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus subscripsi.

Ego Ubertus presbyter cardinalis tit. S. Clementis subscripsi.

Ego Anselmus presbyter cardinalis tit. S. Laurentii in Lucina subscripsi.

Ego Sozilinus presbyter cardinalis tit. S. Ceciliae subscripsi.

Ego Lucas presbyter cardinalis tituli Sanctorum Iohannis et Pauli subscripsi.

Ego Romanus diaconus cardinalis Sanctae Mariae in Porticu subscripsi.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Sanctorum Sergii et Bacchi subscripsi.

Ego Stephanus diaconus cardinalis S. Luciae in Orphea subscripsi.

Ego Otto diaconus cardinalis S. Georgii ad Velum Aureum subscripsi.

Datum Placentiae, per manum Aymerici

Decretum immunitatis ab omni externa molestia.

Et confirmatio privilegii huius sub solitis clausulis.

Innocentii PP. et S. R. E. card. subscriptiones.

Abbate a solis monachis eligi debet.

Solutum immunitatis decretum statuit.

Clausulae con-

Patriarchae Aquileien. iurisdicio in sexdecim episcopatus.

Pallii usus et crucis delatio ante se confirmantur.

Item et bona omnia ad eandem Ecclesiam spectantia confirmantur.

Prooemium

sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, iii kal. iulii, ind. x, incarnationis dominicae anno MCXXXII, pontificatus vero D. Innocentii Papae II anno III.

Dat. die 29 iunii anno Domini 1132, pontif. anno III.

## X.

*Decretum excommunicationis latae sententiae contra auferentes bona ad Cluniacense monasterium vel ad monachorum eius usum pertinentia (1).*

## SUMMARIUM

Exordium. — Monast. Cluniac. visitavit Innocentius PP. cum esset in minoribus. — Dedicavit, et indulgentiam 40 dierum in anniversario dedicationis visitantibus concessit. — Excommunicationis lat. sentent. poena contra eos, qui res monast. huius abstulerint: monachos, vel ea, quae portaverint, coeperint; — Vel ea, quae ad victum vel vestitum monach. pertinent, depraedati fuerint: — Loca vero, in quibus huiusmodi raptores se receperint, a sacris suspendantur praeter baptismum infantium, et confessiones morientium. — Illi vero a solo Pontifice absolvi possint. — Cuius decreti observantiae teneantur invigilare archiep. vel episcopi locorum. — Innocentii PP. subscriptio.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, discreto filio Petro Cluniacensi abbati, eiusque successoribus substituendis, in perpetuum.

Exordium

Liberalitatis laudabile genus est, ut qui se beato Petro et sanctae Romanae Ecclesiae, humili devotione exponunt, maiorem familiaritatis praerogativam et digniora beneficia sortiantur. Quam gratum Deo Cluniacense monasterium famulatum impendat et quantum apud homines nitore religionis fulgeat, Ecclesia Dei novit et vehementer exultat. Aequitatis igitur postulat ratio, ut idem locus apostolicae dilectionis privilegio gaudeat, et

Monast. Cluniac. visitavit Innocentius PP. cum esset in minoribus.

(1) Edidit Marrier, Biblioth. Cluniac., col. 1380.

tam in capite, quam in membris libertatem obtineat. Hoc siquidem monasterium ipsum, quod specialiter ad ius beati Petri et S. Romanae spectat Ecclesiae, per nos ipsos visitavimus; et eodem die, quo revolutis multorum annorum spatiis praedecessor noster felicitis memoriae Papa Urbanus ibidem maius altare consecraverat, cum archiepiscopis et episcopis, qui nobiscum convenerant, cooperante Spiritus Sancti gratia, idem monasterium solemniter dedicavimus. Devotioni quoque et humilitati fidelium, qui pro amore Dei et ipsius loci reverentia, in anniversario dedicationis illuc conveniunt, prospicientes, ipsis quadraginta dies poenitentiae sibi iniunctae, de gratia Dei confisi, beatorum apostolorum Petri et Pauli auctoritate remisimus. Statuimus etiam, ut immunitas eiusdem coenobii inviolata et integra futuris temporibus conservetur. Et si quis infra terminos agri, qui ab eodem praedecessore nostro circa Cluniacum constituti sunt, scienter homines capere, vulnerare, vel res dicti coenobii violenter auferre praesumpserit, excommunicationis sententia sit innodatus et tamdiu excommunicatus maneat quousque ablata restituat, et Cluniacensibus monachis de illata iniuria congrue satisfaciatur. Ad hoc adicientes decrevimus, ut quicumque Cluniacenses monachos, vel eorum socios coeperint, aut ea, quae portaverint, vel conduxerint, excommunicationi etiam subiaceant. Si vero aliqui absque ipsorum monachorum praesentia, ea quae ad victum vel vestitum fratrum in Cluniacensi coenobio Deo servientium pertinent, alicubi depraedati fuerint, nisi infra decem dies ablata restituerint, eos anathemati ipso facto subiaccere praecipimus et in terra eorum divina prohibemus officia celebrari. Loca quoque, in quibus se receperint, quamdiu praesentes fuerint, a divinis obsequiis praeter infantium baptismum et morientium poenitentias, cessare iubemus, et nullus eorumdem praesumptorum, nisi a solo Romano Pontifice,

Dedicavit, et indulgentiam 40 dierum in anniversario dedicationis visitantibus concessit.

Excommunicationis latae sententiae poena contra eos, qui res monasterii huius abstulerint monachos, vel ea, quae portaverint, coeperint.

Vel ea, quae ad victum vel vestitum monach. pertinent, depraedati fuerint.

Loca vero, in quibus huiusmodi raptores se receperint, a sacris suspendantur praeter baptismum infantium, et confessiones morientium.

Illi vero a solo Pontifice absolvi possint.

Cuius decreti observantiae teneantur invigilare archiep. vel episcopi locorum.

Innocentii PP. subscriptio.

absolvatur. Porro quisquis praefatis fratribus ubicumque manentibus, quaelibet alia, praeter ea, quae superius enumeravimus, violenter abstulerit, nisi infra decem dies ablata restituerit, excommunicationi subiaceat; nec absolvatur, donec capitale reddat et congrue satisfaciatur. Sane archiepiscopis et episcopis, in quorum parochiis hoc perpetratum fuerit, auctoritate beati Petri et nostra praecipimus, ut postquam clamor ad aures eorum pervenerit, vel malefactum innotuerit, praescriptam excommunicationis sententiam, tepiditate seposita, faciant observari.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Datum Viennae per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diac. cardinalis et cancellarii, indictione xi, pontificatus nostri anno quarto, vi nonas martii.

Dat. die 2 martii anno Domini 1133, pontif. anno IV.

## XI.

*Diploma confirmationis bonorum Ecclesiae et comitatus Ferrariensis, quibus nulla conceduntur privilegia (1).*

## SUMMARIUM

Prooemium. — Ferrariensis Ecclesia specialis Rom. Ecclesiae filia. — Ei bona, seu fundi confirmantur. — Fines Ferrariensis comitatus describuntur. — De decimis, teloneo, fodro etc., aliqua eidem condonantur Ecclesiae, alia Romanae reservantur. — In ipso comitatu Ferrariensi et Comacchensi nihil speciali personae reservandum. — Ferrariensi populo offensas in decessores Pontif. factas remittit. — Illum tamen perpetuum Sedis Apostolicae adiutorem et defensorem fore praecipit. — Corporales et spirituales poenas constituit contra huiusmodi bona auferentes vel alienantes etc.

(1) Ex Codd. Vatic.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Landulpho episcopo, consulibus, et populo Ferrariensi, in perpetuum.

Prooemium

Ad hoc in Apostolicae Sedis cathedra, disponente Domino, constituti esse conspicimur, ut iustis postulationibus liberiori animo praebeamus assensum; et quos devotiores ad nostrum obsequium, et sanctae Romanae Ecclesiae specialius adhaerere cognoscimus, scilicet eiusdem pie matris gremio familiariter confovere curemus. Quia igitur vos, dilecti in Domino filii, beato Petro et nobis, qui, licet indigni, ipsius vice fungimur, nostrisque successoribus omnem obedientiam, et gratum obsequium exhibituros promissistis, praedecessorum nostrorum sanctae recordationis Hadriani, Benedicti et Paschalis, Romanorum Pontificum, inhaerentes vestigiis, Ferrariensem Ecclesiam, tamquam specialem Apostolicae Sedis filiam, sanctae Romanae Ecclesiae patrocinio communimus, et ei fundos suos praesentis privilegii pagina roboramus: in quibus haec propriis nominibus adnotanda subiunximus: massam videlicet Babyloniam, quae vocatur Ferrariensis, cum duodecim fundis suis, cui duodecim alias massas nostras minores cum omni obedientia ac servitute subiugamus, idest massam et ripam Palatiolum cum duodecim fundis suis, et massam Constantiacum cum duodecim fundis suis, simulque massam Quartisianam cum duodecim fundis suis, et similiter massam Popularem cum duodecim fundis suis, nec non massam Curulum et massam Saletum cum viginti quatuor fundis suis, et massam Senticam et Tastilionem cum fundis suis, massam quoque, quae vocatur Firmignana, cum omnibus fundis suis: quas massas cum omnibus suis pertinentiis, de dominio et iure atque potestate sanctae Sedis Apostolicae, a praefatis praedecessoribus nostris Ecclesiae Ferrariensis concessas, nos quoque eidem praesentis decreti auctoritate firmas statuentes, ut tam tibi, frater Landulpho episcopo, quam tuis etiam

Ferrariensis Ecclesia specialis Rom. Ecclesiae filia.

Et bona, seu fundi confirmantur.

Fines Ferrar-  
iensis comita-  
tus describun-  
tur.

successoribus in singulis massis Ecclesias cum clericis, diaconibus et presbyteris ordinandi et consecrandi licentia permit-  
tatur. Terminum autem Ferrariensis comi-  
tatus his finibus distinguuntur: ab oriente  
ab una parte fluminis Padi, ab altera  
nostra massa Phiscalia et Veteraria trans-  
eunt flumen Sandali usque Bucciletum:  
per Bucciletum transeunt flumen Gabia-  
nam per Ludurium, circumdant villam ma-  
gnam Madrariam, pervenientes usque Mal-  
letum: a Malieto pergunt iuxta arginem  
Anxianum per paludes piscarias usque  
Vitricam, et transeuntes Vitricam perve-  
niunt usque fossam Buranam et inde ex-  
eunt in Padum et descendunt usque ad  
occidentem usque Ulmum Formosam,  
quae certa finis inter Romaniam et Lon-  
gobardiam; ab altera autem fluminis parte  
fines sunt similiter: ab oriente Callis de  
Fino, qui terminus est inter nostrum co-  
mitatum Comaclensem, et extendunt se  
per paludes et piscarias usque ad fossa-  
tum Silvulae, et circumdant massam  
Corneti et Lacinanus, quae de nostro  
comitatu Ferrariae sunt: descendentes  
inde ad occidentem per paludes et pi-  
scarias usque flumen Tartari, exeunt us-  
que in flumen Padi. Porro habitatoribus  
ipsius massae Maioris Ferrariae pravas et  
malas consuetudines amovemus, nisi ta-  
men, sicuti soliti sunt, ad suffragium  
sanctae Romanae Ecclesiae per eorum  
nuncium unaquaque libera persona de  
moneta Venetiarum denarios singulos iuxta  
antiquam consuetudinem dabit (1). Cen-  
sus vero et tributum, atque teloneum de ripa  
et flumine, unam medietatem pro bene-

De decimis, tel-  
loneo, fodro  
etc. aliqua ei-  
dem condonan-  
tur Ecclesiae,  
alia Romanae  
reservantur.

(1) Nota per illa verba: *habitatoribus massae Ferrariae pravas consuetudines amovemus, nisi tamen ad suffragium S. R. E. . . . unaquaque persona de moneta Venetiarum denarios singulos dabit*; quae quidem in pluribus aliis pontificiis privilegiis leguntur, irritari a Romanis Pontificibus pravas omnes consuetudines, a non habente legiti-  
mam potestatem per concessionem inductas, a quarum natura longe ea distat consuetudo, quum regna, provinciae, civitates denarium quod Sancti Petri appellatur, Romanae Ecclesiae persolvebant.

dictione ad communem utilitatem et me-  
liorationem seu restaurationem iam dictae  
maioris massae concedimus: alteram vero  
medietatem ad nostras manus reservamus.  
Similiter teloneum de mercato unam me-  
dietatem nobis retinemus, alteram vero  
praefato nostro Ferrariae episcopo con-  
donamus. Placitum sane generale similiter  
in dominio ac potestate sanctae Romanae  
Ecclesiae reservamus, ut videlicet coram  
nostro nuncio, semel in anno faciente  
iustitiam, ab omnibus per tres dies cu-  
stodiatur. Collectam vero vel fodrum, aut  
pravam vel iniustam functionem, aut da-  
tionem, seu consuetudinem nequaquam  
exigimus; scilicet omnia pro Dei timore  
atque amore praefatae nostrae sanctae  
ecclesiae Beati Georgii, omnibus habita-  
toribus ipsius maioris massae pepercimus,  
aliasque minores massas ei, sicut supra-  
dictum est, cum omnibus suis servitutibus  
subiugamus. Praeterea vestrae devotionis  
desiderio annuentes, praefatos comitatus  
Ferrariae et generale civitatis placitum,  
ac Comacini riparum cum omni iure, quod  
infra civitatem et comitatum ad dominium  
sanctae Romanae Ecclesiae pertinet, ali-  
cui minime tribuimus, nisi aut communi  
civitatis vestrae, aut Ferrariensi episco-  
patui; ita tamen, ut quantum exinde ab  
illis habere poterimus, vos beato Petro  
iusta compensatione, bonorum ac sapien-  
tium consilio, persolvatis. Ad haec, de  
vestra fidelitate atque servitio plurimum  
confidentes, offensas illas, quas nobis et  
praedecessoribus nostris intulistis, vobis  
ex benignitate Sedis Apostolicae con-  
donamus. Pro tantis itaque perceptis a Sede  
Apostolica beneficiis vestra universitas  
nobis nostrisque successoribus per pro-  
prium nuncium in commune . . . iuvabitque  
in civitate et toto comitatu Ferrariae ius-  
titiam beati Petri et sanctae Romanae  
Ecclesiae nos et successores nostros re-  
cuperare, retinere, ac defendere bona fide  
iuvabit. Si qua igitur in futurum eccle-  
siastica saecularisve persona hanc nostrae  
constitutionis paginam sciens, contra eam

In ipso comi-  
tatu Ferrariensi  
et Comacini  
nihil speciali  
personae reser-  
vandum.

Ferrariensi  
populo offensas  
in decessores  
Pontif. factas  
remitte

Illum tamen  
perpetuum Se-  
dis Apostolicae  
auditorum et  
defensorem fo-  
re praecipit

Corporales et  
spirituales poe-  
nas constituit  
contra huius-  
modi bona aule-  
rentes vel alie-  
nantes etc.

temere venire temptaverit, aut Ferrariensem Ecclesiam super his, quae dicta sunt, minuire, aut Sanctae Sedi Apostolicae sua in eis iura, quae superius significata sunt, auferre praesumpserit, poenae et compositionis nomine reddat eidem sanctae Sedi Apostolicae auri optimi libras centum: et nisi, quae male praesumpta sunt, satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem praefatis Ecclesiis iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Datum in territorio Vulterrano per manum Aymerici S. Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, v idus martii indictione XII, incarnationis dominicae anno MCXXXIII, pontificatus domini Innocentii Papae II anno IV.

Dat. die 11 martii anno Domini 1133,  
pontif. anno IV.

## XII.

*Ianuensis Ecclesia in archiepiscopatum erigitur cum assignatione quinque Ecclesiarum suffraganeorum (1).*

### SUMMARIUM

Proemium. — Diuturnae inter Pisanos et lanuenses discordiae a Syro episcopo compositae. — Quare archiepiscopali honore ornatur, additis tribus Ecclesiis suffraganeis in Corsica, et duabus aliis adiacentibus. — Ianuensis archiepiscopus a solo Rom. Pont. dependens et consecrandus. — Concessio pallii. — Eidem committitur

(1) Ex originali edidit Ughell., Ital. Sac., tom. IV, ubi de Hist. Ecclesiae huius.

Bull. Rom. Vol. II.

abbatia de Tyro. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. E. card. subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Syro, Ianuensi archiepiscopo, eiusque successoribus canonice substituendis, in perpetuum.

Iustus Dominus et iustitiam dilexit, aequitatem vidit vultus eius (a). Si pro homine perduto humanatus est Dei filius, et pro eius redemptione atque salute mortem ignominiosam pertulit; catholica igitur et sancta Dei mater Ecclesia, ne filii sui damnentur perpetuo, bona sua hilari vultu et mente iucunda, quoniam ad (1) ipsum aequitatis et iustitiae ratio postulat, debet impendere. Quocirca sacrosancta Sedes Apostolica, animarum saluti providens, quoniam pro discordia et guerra, quae inter dictam Ianuensem civitatem et Pisas olim, argutissimo id fovente inimico humani generis, orta est, incomparabiles hominum clades, christianorum captivitates et ecclesiarum destructiones innumerae provenerunt; ut de caetero tam detestabilis lis et dissensio conquiescat, personam tuam et per te Ianuensem Ecclesiam a praefata civitate, quae beato Petro, ac sanctae Romanae Ecclesiae fidelis, et ad serviendum prompta extitit, et de caetero se id facturam propensius pollicetur, decorem et exaltationem, praerogativa gloriosa sublimat. Te igitur, frater charissime Syre archiepiscopo, pallii genio decorantes et gratia ampliori donantes, in archiepiscopum promovemus, et tres episcopatus in Corsica, Maranen. videlicet, Nebolensem, et tertium, cuius sedem constituimus Ecclesiam Sancti Petri de Acci, qui habeat unam plebem de Marana et aliam de Maria, atque Vobzensem et illum de Brunate, quem modo novum statuimus, tibi tuisque successoribus metropolitico iure subiicimus. Verumtamen episcopatum Ianuensem et te videlicet, ac posteros tuos, ab omni emancipatos subiectione, in manu propria libere retinemus, statuentes, ut Ianuensis archiepisco-

Proemium

Diuturnae inter Pisanos et Ianuenses discordiae a Syro episcopo compositae.

Quare archiepiscopali honore ornatur, additis tribus Ecclesiis suffraganeis in Corsica, et duabus aliis adiacentibus.

(a) Psalm. V. 8. (R. T.) (1) Forsan id. (R. T.)

Ianuensis archiepis-  
copus a solo  
Rom. Pont. de-  
pendens et con-  
secratus.

Eidem commi-  
tatur abbatia de  
Tyro.

Solita clau-  
sura

Innocentii PP.  
et S. R. E. card.  
subscriptiones

pus eo ordine, quo et Pisanus, a solo Romano Pontifice consecrentur. Quod si forte Pisanus archiepiscopus a suis suffraganeis fuerit consecratus, Ianuensis quoque a suis nihilominus similiter consecratur. Deinde vero infra Ecclesiam praeferens (1) videlicet diebus, Coena Domini et Pascha, Ascensione Domini, Pentecoste, in festivitate apostolorum Petri et Pauli, S. Laurentii, tribus festivitibus S. Mariae, Natali Domini, Epiphania, et in die anniversarii consecrationis tuae, in consecrationibus quoque episcoporum, basilicarum et ordinationibus clericorum: abbatiam quoque de Tyro ad meliorationem (salva sanctae Romanae Ecclesiae proprietate ac consensu) tibi, venerabilis frater archiepiscopo Syre, committimus. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem haec nostra statuta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Ego Guillelmus Praenestinus episcopus.

Ego Iohannes Ostiensis episcopus.

Ego Rodolphus Hortanus episcopus.

Ego Iohannes tit. S. Chrysogoni presbyter card.

Ego Anselmus presb. card. tit. S. Laurentii in Lucina.

Ego Lucas presbyter card. tit. Ss. Iohannis et Pauli.

(1) Videntur desiderari aliqua.

Ego Martinus presb. card. tit. S. Stephani in Coelio Monte.

Ego Raynerius Senensis episcopus.

Ego Rolandus Rossellanus episcopus.

Ego Ildizo Saonensis episcopus.

Ego Romanus diac. card. S. Mariae in Porticu.

Ego Gregorius diac. card. Ss. Sergii et Bacchi.

Ego Guido diac. cardin. S. Mariae in Vialata.

Ego Oddo diac. cardin. S. Georgii ad Velum Aureum.

Ego Guido diac. cardin. Ss. Cosmae et Damiani.

Datum Grosseti per manum Aymerici sanctae R. E. diaconi cardinalis et cancellarii, xiv kal. aprilis, indict. ii, incarnationis dominicae anno mcccxxxiii, pontif. vero D. Innocentii PP. secundi anno iv.

Dat. die 19 martii anno Domini 1133,  
pontif. anno iv.

### XIII.

*Erectio monasterii Brugnatensis in episcopalem sedem, archiepiscopo Ianuensi suffraganeam (1).*

#### SUMMARIUM

Proemium. — Brugnatense monast. in episcopalem sedem redigitur Ianuensi archiepiscopo suffraganeam; — Eisque bonis omnibus confirmatis; — Cum decreto immunitatis ab omni violentia violatores privilegii huius anathemate percutiuntur. — Innocentii PP. et nonnullorum S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Ildeprando Brugnatensi electo, eiusque successoribus canonice substituendis, in perpetuum.

Quemadmodum Sedes Apostolica universis per orbem Ecclesiis praelata consistit, dicente Domino ad Petrum: Tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, et tibi dabo claves regni

(1) Ex tom. iv Ital. Sac. Ughell., ubi de episcopis Ecclesiae huius.

Brugnatense  
monast. in epi-  
scopalem se-  
dem redigitur  
Ianuensi ar-  
chiepisc. suf-  
fraganeam.

Eisque bonis  
omnibus confir-  
matis;

Cum decreto  
immunitatis ab  
omni violentia.

Violatores pri-  
vilegii huius a-  
nathemate per-  
cutiuntur.

caelorum (a); ita nimirum semper ei licuit duos episcopatus in unum redigere, opportunitate temporis in duos dividere, novos creare et abbatias et alia venerabilia loca episcopalis praerogativae culmine decorare. Hoc nimirum dispensationis intuitu pro bono pacis, et Ecclesiae catholicae salute atque suffragio, Brugnatense monasterium, quod in honorem B. Petri apostoli, sanctorumque Laurentii et Columbani, constructum esse cognoscitur, praesentis scripti pagina communimus, ipsumque episcopalem sedem de caetero fore decernimus: statuentes ut ecclesiae, quae citra ipsum sunt, castella quoque et villae, quae sui iuris existunt, eidem coenobio parochiali iure subiaceant; et Pontifex, qui ibidem pro tempore fuerit, decimas, oblationes et alia tam in temporalibus, quam spiritualibus, tamquam proprius episcopus habeat et disponat, atque Ianuensi Ecclesiae tamquam metropolitanae suae obediens et subiectus existat. Illud etiam huius nostrae constitutioni addendum esse censuimus, ut universa, quae vel concessione Pontificum, oblatione fidelium eidem Ecclesiae collata sunt, vel deinceps, auxiliante Domino, iuste et canonice conferentur, sibi suisque successoribus firma semper et illibata permaneant: salva nimirum in omnibus sanctae Romanae Ecclesiae iustitia et reverentia. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum fas sit, praefatam Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integre conserventur, eorum, pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se di-

(a) Matth. xvi, 18 et 19. (b r.)

vino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem haec nostra statuta servantibus sit pax D. N. I. C. quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Ego Guillelmus Praenestinus episcopus ss.

Ego Churradus Sabinensis episcopus ss.

Ego Rodolphus Hortanus episcopus ss.

Ego Iohannes tit. S. Chrysogoni presb. card. ss.

Ego Gerardus tit. S. Crucis presb. card. ss.

Ego Anselmus presb. card.

Ego Lucas presb. card. tit. Ss. Io. et Pauli ss.

Ego Romanus diac. card. S. Mariae in Porticu ss.

Ego Gregorius diac. card. Ss. Sergii et Bacchi ss.

Ego G. diac. card. S. Mariae in Via Lata subscripsi.

Ego Oddo diac. card. S. Georgii ss.

Datum Laterani per manum Aymerici S. R. E. diac. card. et cancellarii, vi kal. iunii, indict. ii, anno mcccxxxiii, pontificatus vero D. Papae Innocentii II anno iv.

Dat. die 27 maii anno Domini 1133,  
pontif. anno iv.

### XIV.

*De obedientia ab episcopis Daciae, Norvegiae, Islandiae etc. Hamburgensi archiepiscopo tamquam metropolitano praestanda (1).*

#### SUMMARIUM

Suus cuique Ecclesiae gradus servandus. — Daciae episcoporum contumacia in refragando mandatis Hamburgensi metropolitani.

(1) Ex tom. iii Constitut. Imperial. Goldasti, pag. 43.

Innocentii PP.  
et nonnullorum  
S. R. E. cardi-  
nalem subscri-  
ptiones.

— Saepius moniti a Summis Pontificibus de obediendo; — Sed frustra; — Itaque metropolitano eidem iterum subiiciuntur. — Solitae conclusiones praesens decretum roborantes.

Innocentius episcopus servus servorum Dei; venerabili fratri Adalberoni, Hammaburgensi archiepiscopo, eiusque successoribus canonice promovendis, salutem et apostolicam benedictionem.

Ad hoc in beati Petri cathedra, disponente Domino, constituti esse conspiciuntur, quatinus singulis Ecclesiis et ecclesiasticis personis suam conservemus iustitiam; et qualiter tam temporaliter quam spiritualiter earum status integer perseveret, salubriter providere curemus. Dignum etenim et rationabile est, ut sicut sacrosancta Dei Ecclesia unitatis ac fidei perpetua mater existit, ita nimirum eius privilegia custodiantur illaesa, ut nullis molestiis, nullis oppressionibus pravorum hominum fatigantur.

Saepe utique venerabilis Adalbero, Hammaburgensis archiepiscopus in praesentia, praecessorum nostrorum felicitis memoriae Calixti et Honorii, ac nostra, questus est, Ascerum Lundensem, et alios episcopos Daciae, sibi debitam sicut metropolitano suo, quemadmodum in antiquis privilegiis Gregorii, Sergii, Leonis, Benedicti, Nicolai, Adriani, Romanorum Pontificum, continetur, obedientiam denegare; frequenter autem et a praedictis praedecessoribus nostris, Calixto et Honorio, et a nobis, eis mandatum est, ut ad tuam, et Hammaburgensis Ecclesiae redirent obedientiam: aut, si quam super hoc iustam se habere confiderent rationem, ad Sedem Apostolicam venirent, ostendere parati. Ipsi vero apostolicis contemnentibus obedire mandatis, nec venerunt, nec responsales miserunt.

Quia igitur nemo lucrum debet de sua contumacia obtinere, ex diliberato fratrum nostrorum episcoporum et cardinalium consilio, tam Lundensem, quam alios episcopos Daciae tibi restituimus. Ad formam itaque privilegiorum Gregorii,

Sergii, Leonis, Benedicti, Nicolai et Adriani, episcopatus Daciae, Swediae, Norvegiae, Farriae, Gronlandiae, Halsingalandiae, Islandiae, Scridivindiae et Slavorum, charissimi filii nostri Lotharii regis precibus inclinati, tibi et per te Hammaburgensi Ecclesiae, suae videlicet metropoli, praesentis scripti pagina confirmamus.

Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat.

Cunctis autem haec statuta nostra servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Datum Romae apud montem Aventinum per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, vi kalend. iunii, indictione xi, incarnationis dominicae anno mccccxiii, pontificatus vero domni Innocentii PP. anno iii.

Dat. die 27 maii anno Domini 1133, pontif. anno iv.

## XV.

*Concessio privilegiorum monasterii S. Salvatoris Papien. dioecesis ordinis Cisterciensis. cui bona omnia confirmantur (1).*

### SUMMARIUM

Exordium. — Monasterium sub protectione Sedis Apostolicae recipitur. — Eidem bona omnia confirmantur. — Eiusque abbatem nonnisi a monachis eligi, et nonnisi a Rom.

(1) Ex archiv. monast. S. Salvatoris Papien. edidit Margarinus, Bullar. Cassinen., p. ii.

Solitae conclusiones praesens decretum roborantes.

Pontif. consecrari decernitur. — Chrisma, Oleum sanctum, caeteraque sacra a quocumque antistite recipiendi. — Baptismus in ecclesiis monast. celebrandi facultatem tribuitur. — Missas publicas, vel quid simile inconsulto abbate inibi celebrari, decimas bonorum, ipsa bona monasterii, eiusque iura perturbari prohibetur. — Quod omnino liberum sub S. Sedis tutela fore declaratur. — Eiusque abbati dalmaticae, sandaliorum et chirothecarum usum confirmatur. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. E. card. subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto in Christo filio Iohanni abbati venerabilis monasterii, quod dicitur D. Salvatoris secus Papiam siti, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Exordium

Ad hoc nobis a Deo pastoralis officii cura commissa est, ut quieti et utilitati omnium Ecclesiarum, particulari debeamus solitudine providere; et ne pravorum hominum fatigantur molestiis, eas auctoritate Sedis Apostolicae communire. Quapropter, dilecte in Domino fili Iohannes abbas, tuis rationabilibus postulationibus assensum praebentes, Domini Salvatoris monasterium, cui Deo auctore praesides, cum omnibus ad ipsum pertinentibus, ad exemplar praedecessorum nostrorum felicitis memoriae Iohannis, Benedicti, Paschalis, Calixti, Romanorum Pontificum, sub Beati Petri tutela, et Apostolicae Sedis protectione suscipimus. Quod nimirum coenobium, ab Adeleide imperatrice Augusta renovatum et eius liberalitate et donationibus ditatum, suprascripti nostri privilegii pagina communimus; statuentes, ut quaecumque bona, quaecumque praedia urbana sive rustica, culta vel inculta, quascumque possessiones, utensilia vel ornamenta, a praefata Augusta, vel ab aliis fidelibus, de suo iure, eidem monasterio collata, in praesentiarum iuste et legitime possidet, aut in futurum concessione Pontificum, liberalitate principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis nominibus, prae-

Eidem bona omnia confirmantur.

stante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permanent. Sane, obeunte te, nunc eiusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia praeponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel pars consilii sanioris secundum Dei timorem, et beati Benedicti regulam, providerint eligendum: electus autem a Romano Pontifice consecratur. Chrisma, Oleum sanctum, consecrationes altarium, seu basilicarum, ordinationes monachorum seu canonicorum vestrorum, qui ad sacros ordines fuerint promovendi, a quo malueritis, suscipiatis episcopo, si quidem catholicus fuerit, et gratiam Sedis Apostolicae habuerit. Porro in ecclesiis ad ipsum monasterium pertinentibus baptismum celebrare permittimus, in quibus videlicet usque ad haec tempora constat esse celebratum. Missas quoque publicas in eodem monasterio celebrari, aut stationes, sive ordinationes aliquas, praeter abbatis voluntatem ab episcopo quolibet fieri prohibemus. Decimas praeterea reddituum praefati coenobii, absque alicuius episcopi, vel ministrorum eius contradictione, vobis habendas concedimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, praenominatum monasterium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Ad haec, praesenti capitulo adiungentes, statuimus, ut supradictum coenobium sub nullius personae iurisdictione seu potestate permaneat, et ab omni iugo liberum, soli sanctae Romanae et Apostolicae Sedi subiectum esse sancimus. Dalmaticae, sandaliorum, nec non chirothecarum usum tibi, tuisque successoribus, iuxta praedecessorum nostrorum statuta, concedimus. Si qua ergo in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostram consti-

Eiusque abbatem nonnisi a monachis eligi, et nonnisi a Rom. Pontif. consecrari decernitur.

Chrisma, Oleum sanctum, caeteraque sacra a quocumque antistite recipiendi.

Baptismus in ecclesiis monast. celebrandi facultatem tribuitur.

Missas publicas, vel quid simile inconsulto abbate inibi celebrari, decimas bonorum, ipsa bona monasterii, eiusque iura perturbari prohibetur.

Quod omnino liberum sub S. Sedis tutela fore declaratur.

Eiusque abbati dalmaticae, sandaliorum et chirothecarum usum confirmatur.

Solitae clausulae.

Suus cuique Ecclesiae gradus servandus.

Daciae episcoporum contumacia in refragando mandatis Hammaburgensis metropolitani.

Saepe moniti a Summis Pontificibus de obediendo.

Sed frustra.

Itaque metropolitano eidem iterum subiiciuntur.

tutionis paginam sciens, contra eam venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Innocentii PP.  
et S. R. E. card.  
subscriptiones.

Ego INNOCENTIUS catholicae Eccl. ep.  
Ego Ubertus presb. card. tit. S. Clementis subscrip.

Ego Anselmus presb. card. tit. S. Laurentii in Lucina ss.

Ego Cosmas presb. card. tit. S. Ceciliae ss.

Ego Lucas presb. card. tit. Ss. Io. et Pauli ss.

Ego Dominicus diac. card. tit. S. Mariae in Porticu ss.

Ego Gregorius diacon. card. Sanctorum Sergii et Bacchi ss.

Ego Otto diac. card. S. Georgii ss.

Ego Guido diacon. card. Sanctorum Cosmae et Damiani ss.

Datum Placentiae per manum AymERICI S. R. E. diac. card. et cancellar. tertio non. iunii, indictione xx, incarnationis dominicae anno MCXXXIII, pontificatus vero SS. domni Innocentii II anno III.

Dat. die 3 iunii anno Domini 1133,  
pontif. anno IV.

## XVI.

*Cuncta monasterii Fuldensis privilegia confirmat, ac eiusdem abbatibus usum mitrae et anuli tribuit (1).*

### SUMMARIUM

Exordium. — Bona omnia ad monast. pertinentia confirmantur. — Aliqua ex his

(1) Ex authent. edidit Frider. Schannat. num. xxvii Probat. dioc. et hierarchiae Fulden.

enumerantur. — Ne quilibet unquam sacerdos iurisdictionem aliquam praeter abbatem inibi exercent; neve foemina ulla illuc ingrediatur, interdictur. — Ut abbas a solis monachis eligatur; — Ut congruis temporibus de disciplina regulari ad Sedem Apostolicam referatur, decernitur. — Abbati primatum inter alios Galliae et Germaniae, usum dalmaticae et sandaliorum, mitrae et anuli conceditur. — Qui solius Apostolicae Sedis iudicio sit subiectus. — Privilegia omnia pontificia et regia confirmantur. — Solitae clausulae.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Bertroo abbati monasterii Salvatoris Domini nostri Iesu Christi, et Sancti Bonifatii, quod situm est iuxta ripam fluminis, quod Fulda vocatur, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Officii nostri nos hortatur auctoritas, pro Ecclesiis Dei, tam prope quam longe positis, attentam sollicitudinem gerere, et earum quieti et utilitati salubriter, auxiliante Domino, providere. Dignum namque et honestati conveniens esse cognoscitur, ut qui ad Ecclesiarum regimen assumpti sumus, eas et a pravorum hominum nequitia tueamur, et Apostolicae Sedis munimine robaremus. Ea propter, dilecte in Domino fili Berthoe abbas, tuis rationabilibus postulationibus clementer annuimus, et Salvatoris Domini nostri Iesu Christi monasterium, cui Deo auctore praesse dinosceris, sanctae Romanae Ecclesiae privilegio communimus. Statuimus enim, ut quascumque possessiones, quaecumque bona idem monasterium impraesentiarum iuste et legitime possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. In quibus haec propriis nominibus duximus annotanda: monasterium videlicet Sancti Andreae apostoli, quod vocatur Exaiulum, situm Romae iuxta ecclesiam Sanctae Dei Genitricis Mariae semper

Exordium.

Bona omnia ad monast. pertinentia confirmantur.

Aliqua ex his enumerantur.

Virginis, quae vocatur ad Praesepe, a praedecessore nostro, felicitis memoriae Papa Leone praedecessori tuo Huberto religioso abbati, respectu dilectionis donatum, cum omnibus caminatis (1), mansionibus, cellis, vineis et coquina, cum vineis, ortis, diversisque pomorum generibus, cum curte et puteo, et introitu per portam maiorem a via publica et cum omnibus ad idem monasterium pertinentibus generaliter, tam intra quam extra urbem sitis, quae ei iuste ac recte pertinere noscuntur. Prohibemus autem, omnem cuiuslibet Ecclesiae sacerdotem in iam dicto vestro Fuldensi monasterio aliquam ditionem habere, vel auctoritatem, praeter nostram Apostolicam Sedem, ita ut nisi ab abbate ipsius monasterii fuerit invitatus, nec missarum ibidem solemnia celebrare praesumat. Porro dona, oblationes ac decimas fidelium absque ullius personae contrarietate eidem monasterio perpetuo firma esse sancimus. Interdicimus etiam, ne foemina umquam illuc ingredi praesumat: et nequis umquam placitum ibi habeat, vel in caeteris eius locis nec servos, nec colonos ad aliquod servitium constringat, nisi cui abbas ad utilitatem suae necessitatis assensum praebuerit. Obeunte vero te, nunc eiusdem loci abbate, nullus ibi qualibet surreptionis astutia seu violentia praeponatur, nisi quem fratres communi consensu, aut fratrum pars consilii sanioris, secundum beati Benedicti regulam elegerint. Statuimus autem, ut congruis temporibus nostrae sollicitudinis ecclesiasticae intimetur, qualiter religio monastica inter fratres, tuo regimini commissos, regulari habitu dirigatur, concordiaque convenienti ecclesiastico studio mancipet; ne forte, quod absit, sub huius privilegii obtentu animus gressusque rectitudinis vestrae a norma iustitiae aliquo modo retorqueatur. Concedimus

Ne quilibet unquam sacerdos iurisdictionem aliquam praeter abbatem inibi exercent; neve foemina ulla illuc ingrediatur interdictur.

Ut abbas a solis monachis eligatur.

Ut congruis temporibus de disciplina regulari ad Sedem Apostolicam referatur, decernitur.

(1) Camera, conclave, coenaculum quodvis in quo caminus existat, hoc communiter; licet ex Chron. Sublac. apud Murator. (SS. RR. It.) possit ad claustra extendi. (N. T.)

etiam tibi, fili charissime, praedicare verbum Dei auctoritate nostra apostolica; et ut tam tu quam successores tui ante alios abbates Galliae, seu Germaniae, primatum in omni loco conventuque obtineatis. Usum quoque dalmaticae et sandaliorum in missarum solemnibus ex Apostolicae Sedis benignitate, secundum quod in antecessorum nostrorum privilegiis continetur, dilectioni tuae concedimus et ob maiorem familiaritatis praerogativam, quam in sancta Romana Ecclesia nostro tempore consequi meruisti, licentiam utendi mitra et anulo tibi tuisque successoribus nihilominus impertimur: abbas vero non nisi a nostra Sede benedicatur, a qua benedici debet; et si in aliquo crimine accusatus fuerit, eiusdem tantummodo Romanae Sedis iudicium exequatur. Illud insuper generaliter addendum esse dignum duximus, ut quicquid auctoritate praedecessorum nostrorum, regum, vel imperatorum, ipsi Fuldensi coenobio certum est fuisse concessum, sit etiam nostra auctoritate apostolica per huius scripti paginam confirmatum. Nulli ergo omnino hominum liceat, praefatum coenobium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat; et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini Redemptoris Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem coenobio sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud di-

Abbati primatum inter alios Galliae et Germaniae, usum dalmaticae et sandaliorum, mitrae et anuli conceditur.

Qui solius Apostolicae Sedis iudicio sit subiectus

Privilegia omnia pontificia et regia continentur.

Solitae clausulae

strictum iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Datum Laterani per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae cardinalis et cancellarii, nonis iunii, indictione xi, incarnationis dominicae anno MCXXXIII, pontificatus vero domni Innocentii anno iv.

Dat. die 5 iunii anno Domini 1133, pontif. anno iv.

## XVII.

*Privilegium, quo Prumiense coenobium Treviren. diocesis, necnon universae eiusdem possessiones in Sedis Apostolicae protectionem recipiuntur (1).*

## SUMMARIUM

Exordium. — Confirmantur privilegia ab imperatoribus et principibus iam concessa monasterio. — Abbati conceditur facultas excommunicandi invadentes vel retinentes bona monasterii; nisi ab episcop. moniti resipuerint.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Adalberoni, abbati monasterii Prumiensis, quod in honore Salvatoris Domini nostri Iesu Christi in Trevirensi parochia situm est, eiusque successoribus regulariter constituendis, in perpetuum.

Quotiens illud a nobis petitur, quod rationi noscitur convenire, animo nos decet libenti concedere; et petentium desideriis congruum impertiri suffragium. Aequum enim et rationabile est, ut qui ad Ecclesiarum regimen assumpti sumus, eas et a perversorum hominum nequitia tueamur, et Apostolicae Sedis munimine robaremus. Ea propter, dilecte in Domino fili Adalbero abbas, tuis iustis postulationibus clementer annuimus, et Prumiense Salvatoris Domini nostri Iesu Christi monasterium, cui auctore Domino praesides, sanctae Romanae Ecclesiae privilegio com-

(1) Ex archiv. monasterii huius erutum communicavit vir ill. Fridericus Schannat.

munimus: statuimus enim, ut quidquid auctoritate praedecessorum nostrorum, vel imperatorum, Pipini scilicet et Caroli, et aliorum principum, ei Prumiensi monasterio constat esse concessum, atque suis praeceptis munimentisque firmatum, tibi tuisque successoribus stabile firmumque consistat. Praeterea quascumque possessiones, seu bona idem monasterium impraesentiarum iuste et legitime possidet, aut imposterum concessione Pontificum, oblatione fidelium, seu aliis rationabilibus modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma vobis et illibata permaneant. Sane ex ampliori Sedis Apostolicae benevolentia statuimus, ut si qui possessiones et bona eiusdem coenobii invadere vel retinere praesumpserint, si, a suis episcopis commoniti, non satisfecerint, dilectioni tuae eos interdicensi seu excommunicandi sit attributa potestas. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat, praefatum monasterium perturbare, aut eius possessiones auferre etc.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus etc.

Datum Laterani per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diac. card. et cancell. vi idus iunii, ind. xi, anno Dom. MCXXXIII, pontificatus vero domini Innocentii Papae anno iv.

Dat. die 8 iunii anno Domini 1133, pontif. anno iv.

## XVIII.

*Confirmatio bonorum omnium et privilegiorum monasterii Sancti Sixti Placentinae diocesis (1).*

## SUMMARIUM

Exordium. — Paschalis et Calixtus PP. sanctimonialium loco monachos in hocce monaster. suffecerunt. — Innocentius PP. Calixti ea de re privilegium confirmat. — Monast. sub protectione Sedis Apostolicae

(1) Ex archiv. monast. huius edidit Campi in Regesto privilegiorum ad Hist. Placentinam, tom. I, pag. 555.

Abbati conceditur facultas excommunicandi invadentes vel retinentes bona monasterii; nisi ab episcop. moniti resipuerint.

recipit; — Eiusque bona omnia confirmans; — Illud a quoquam molestiis affici; — Abbatem ab ullo praeterquam a monachis eligi prohibet, cui iurisdictionem omnimodam in monast. bonis, et in eius Ecclesiae cappellanos concedit. — Violatoribus privilegii huius divinam ultionem; — Observatoribus vero aeterna praemia precatur. — PP. subscriptio.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, Oddoni abbati venerabilis monasterii S. Sixti, quod Placentiae situm est, eiusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.

Ad hoc universalis Ecclesiae cura nobis a provisor omnium bonorum Deo commissa est, ut religiosas diligamus personas, et beneplacentem Deo religionem studeamus modis omnibus propagare. Nec enim Deo gratus aliquando famulatus impenditur, nisi, ex charitatis radice procedens, a puritate religionis fuerit conservatus. Hoc nimirum charitatis intuitu praedecessores nostri fel. mem. Paschalis et Calixtus, Romani Pontifices, in monasterio Sancti Xisti, quod Placentiae situm est, religionem, quae ibi ex tempore iam longo defecerat, reformare volentes, sapientum ac religiosorum virorum, et praecipue egregiae memoriae comitissae Mathildis, precibus et consilio, pro foeminis, ibidem irreligiose viventibus, monastici ordinis viros constituerunt, et te, dilecte in Christo fili Oddo, ad restaurandum in eodem loco secundum beati Benedicti regulam disciplinae monasticae ordinem, in abbatem illis auctoritate apostolica praeposuerunt.

Nos itaque, eorumdem antecessorum nostrorum inherendo vestigiis, provisionem seu dispositionem ab eis factam et privilegio munitam, praesentis scripti robore confirmamus et inviolabiliter futuris temporibus observari decernimus; et scriptum illud, quod a praedecessore nostro fel. mem. PP. Calixto, dum in Galliarum partibus esset, ab illius loci monialibus subreptum esse dignoscitur, in irritum revocamus. Ipsum vero locum et universa ad eum pertinentia sub Apo-

stolicae Sedis tutela et protectione servanda censemus, a quorumlibet instantium molestiis libera, sicut ab antecessoribus nostris Romanis Pontificibus noscitur institutum. Statuimus etiam, ut universa praedia, vel possessiones, quas Angelberga imperatrix, eiusdem monasterii fundatrix, illic contulisse cognoscitur, seu quaecumque alia bona, quascumque villas, familias, cellas (1), ecclesias idem coenobium impraesentiarum iuste et legitime, sive imposterum concessione Pontificum, largitione principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant: in quibus haec propriis nominibus adnotanda subiunximus: in Placentia in Xenodochio ecclesiam Sancti Petri, ecclesiam S. Martini in Burte, ecclesiam Sanctae Brigidae, ecclesiam S. Andreae extra portam Mediolanensem, ecclesiam Sanctae Mariae in Capite Trebiae, ecclesiam S. Petri, in Centoria ecclesiam S. Bartholomaei, in Scopora duas capellas, in Castronovo ecclesiam S. Michaelis et ecclesiam Sancti Bartholomaei, in Wardastalla ecclesiam Sancti Petri, ecclesiam S. Georgii, ecclesiam S. Martini et ecclesiam S. Bartholomaei: in Lucaria ecclesiam S. Geotgii cum capellis suis: in Curte-Nova ecclesiam S. Laurentii: in campo Miliario ecclesiam S. Petri.

Nulli ergo hominum fas sit, praefatum monasterium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integre conserventur, eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Obeunte vero te, nunc eiusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia praeponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris, de suo, si potuerit idoneus inveniri, collegio secun-

(1) Vide superius. pag. 171.

Eiusque bona omnia confirmans;

Illud a quoquam molestiis affici.

Abbatem ab ullo praeterquam a monachis eligi prohibet, cui iurisdictionem omnimodam in monast. bonis, et in eius ecclesiae cappellanos concedit.

Exordium

Paschalis et Calixtus PP. sanctimonialium loco monachos in hocce monaster. suffecerunt.

Innocentius PP. Calixti ea de re privilegium confirmat.

Monast. sub protectione Sedis Apostolicae recipit;

## XIX.

*Canonicis Ecclesiae S. Antonini in urbe Placentiae bona, iura et privilegia omnia confirmantur* (1).

## SUMMARIUM

Exordium. — Bona ad Ecclesiam, de qua in rubrica, pertinentia confirmat; — Et enumerat: et consuetudines in capellis eidem subiectis servari iubet. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones. —

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Azoni praeposito Ecclesiae Sancti Antonini martyris, quae in civitate Placentia sita est, eiusque successoribus canonice substituendis, in perpetuum.

Officii nostri nos hortatur auctoritas pro Ecclesiarum statu satagere et earum quieti et utilitati salubriter, auxiliante Domino, providere. Dignum namque et honestati conveniens esse cognoscitur, ut qui ad Ecclesiarum regimen assumpti sumus, eas a pravorum hominum nequitia defensare curemus. Proinde, dilecte in Domino fili Azo praeposite, tuis iustis postulationibus assensum praebentes, ecclesiam Beati Antonini martyris, cui Deo auctore praesides, Apostolicae Sedis privilegio communimus. Statuimus enim, ut quaecumque praedia, quaecumque possessiones, aut bona, tam in Ecclesiis quam in aliis rebus, ab episcopis Placentinae Ecclesiae, seu aliis Dei fidelibus, eidem Ecclesiae sunt concessa, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. In quibus haec propriis nominibus duximus exprimenda: ecclesiam scilicet Beatae Mariae in Curtina, quae prope ecclesiam Sanctorum Antonini et Victoris martyrum sita est, cum usibus et consuetudinibus, quas in eadem Ecclesia impraesentiarum iustas habere videmini, ut videlicet in omnibus Mariae festivitatibus tertiam partem candelarum habeatis, atque secundum Deum ibidem sacerdotes

(1) Ex archiv. Ecclesiae huius edidit Campi, tom. 1, in Regest. Monumentorum ad Historiam Placentinam pertinentium, num. cxxii.

Exordium

Bona ad Ecclesiam, de qua in rubrica, pertinentia confirmat.

Et enumerat et consuetudines in capellis eidem subiectis servari iubet.

Violatoribus privilegii huius divinam ultionem;

Observantibus vero aeterna praemia praestantur.

PP. subscriptio

dum Dei timorem et B. Benedicti regulam, praeviderint eligendum. Quod si persona in eodem monasterio ad abbatis administrationem talis non fuerit, de Casae-Dei coenobio eligatur, quamdiu videlicet illic monastici ordinis disciplina, Domino praestante, vignerit; electus autem a Romano benedicatur Pontifice. Quidquid praeterea libertatis, seu dignitatis praedecessores nostri praenominato monasterio per authentica privilegiorum scripta concesserunt, nos quoque praesentis privilegii auctoritate concedimus et ratum haberi per tempora futura censemus. Sane cum ad bene regendum idem tibi commissum sit coenobium, possessiones et bona ipsius integre in tua maneant potestate; capellani ipsius Ecclesiae tibi nihilominus sint subiecti. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove communita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus subscripsi.

Dat. Cremonae per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, 11 id. iulii, indict. x (1), incarnationis dominicae anno mcxxxiii, pontificatus vero domni Innocentii Papae secundi anno iii (2).

Dat. die 14 iulii anno Domini 1133, pontif. anno iv.

(1) Lege xi. (2) Lege iv.

et clericos ordinetis; vos autem in ecclesia vestra canonici ob reverentiam B. Antonini martyris, cuius sacratissimo corpore ipse locus prius extitit decoratus, in B. Mariae Purificatione ipsam capellam annis singulis visitabitis: in territorio Plectula ecclesiam Sancti Antonini martyris cum sorte integra et dote et cum oblationibus totius anni, quemadmodum a bonae recordat. Dionisio episcopo Placentino pro ecclesia S. Syri vobis in contracambium concessa esse dignoscitur: in qua nimirum secundum Deum ordinandi ministros libera sit vobis facultas: in Gragnano capellam Sancti Michaelis cum omni sua dote et totius anni oblationibus, a venerabili fratre nostro Arduino, Placentino episcopo, Ecclesiae vestrae hoc modo concessam, ut in eadem capella ponendi clericos, et removendi, sit libera vobis potestas, et ad sacros ordines promovendos suo tempore Placentino episcopo praesentandi; a plebe vero Tunensi ipsius loci presbyter Chrisma et Oleum sanctum suscipiat; et vocatus ad laetantias et ad baptismum, illoc, absque contradictione aliqua, vadat: salva Ecclesiae vestrae in omnibus aliis iustitia et reverentia.

Praeterea omnes alias libertates, seu rationabiles consuetudines, a Placentinis episcopis Ecclesiae vestrae concessas, quietas vobis et integras futuris temporibus manere decernimus. Porro si te, vel clericos tuos gravari praesenseris, Sedem Apostolicam, quae subvenire solet oppressis, vobis libere liceat appellare. Bona igitur et possessiones, quas in posterum concessione Pontificum, largitione principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, auxiliante Deo, poteritis adipisci, firma vobis et integra manere sancimus: salva nimirum dioecetani episcopi iustitia et reverentia. Nulli ergo omnino hominum fas sit, praenominatam Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed

omnia integra conserventur, eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, etc.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus subscripsi.

Ego Guillelmus Praenestinus episcopus subscripsi.

Ego Iohannes Hostiensis episcopus subscripsi.

Ego Petrus Papiensis episcopus subscripsi.

Ego Anselmus presbyter cardinalis tit. Sancti Laurentii in Lucina subscripsi.

Ego Ioselinus presbyter cardinalis tit. Sanctae Ceciliae subscripsi.

Ego Lucas presbyter cardinalis tituli Sanctorum Iohannis et Pauli subscripsi.

Ego Romanus diaconus cardinalis tit. Sanctae Mariae in Porticu subscripsi.

Ego Otto diaconus cardinalis Sancti Georgii subscripsi.

Ego Guido diaconus cardinalis Sanctorum Cosmae et Damiani subscripsi.

Datum Cremonae per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et similiter cancellarii, idibus iulii, indictione decima (1), incarnationis dominicae anno mcxxxiii, pontificatus vero domni Innocentii PP. secundi anno iv.

Dat. die 15 iulii anno Domini 1133, pontif. anno iv.

## XX.

*Privilegium canonicis matricis Ecclesiae Placentinae* (2).

## SUMMARIUM

Exordium. — Innocentius PP. bona et possessiones Ecclesiae huius enumerat et confirmat: — Ne ullus episc. exactionem ullam super ea imponat, interdicat. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

(1) Lege xi. (2) Ex archiv. Ecclesiae Maioris Placent. edidit Campi, tom. 1, pag. 534.

Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis in Christo filiis Joanni praeposito, et canonicis Beatae Mariae Placentinae Matricis Ecclesiae, tam praesentibus quam futuris, in perpetuum.

Exordium.

Innocentius PP.  
bona et possessiones Ecclesiae  
hulus enumerat  
et confirmat.

Officii nostri nos hortatur auctoritas, pro Ecclesiarum statu satagere, et earum quieti et utilitati salubriter, auxiliante Domino, providere. Dignum namque et honestati conveniens esse cognoscitur, ut qui ad Ecclesiarum regimen assumpti sumus, eas et a pravorum hominum nequitia tueamur, et Beati Petri atque Apostolicae Sedis patrocinio muniamus. Quo circa, dilecti in Domino filii, vestris rationabilibus postulationibus clementer annuimus, et B. Mariae Placentinam Ecclesiam, in qua divino servitio vacatis, praesentis privilegii pagina roboramus; statuentes, ut quascumque possessiones et quaecumque bona impraesentiarum eadem Ecclesia iuste et legitime possidet, aut in futurum concessione Pontificum, liberalitate regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma vobis, vestrisque successoribus et illibata permaneant.

In quibus haec propriis nominibus adnotanda subiunximus: plebem videlicet Carmiani cum capellis suis, plebem Septimae cum capellis suis, plebem Pomariae cum capellis suis, plebem Verdeto cum capellis suis, plebem Montisalti cum capellis suis, plebem Cassiani cum capellis suis, plebem Viculi cum capellis suis, plebem Sancti Georgii cum quinque capellis, duabus in Paderna et una in Iudaea, alia in Castroziano, atque alia in Glariola; capellas sane in Civitate, scilicet Sanctae Euphemiae, Sancti Gervasii, Sancti Protasii, Sancti Petri de Foro, Sancti Iuliani, Sancti Martini de Foro, Sancti Domini, Sancti Alexandri, Sancti Martini de Burgo, Sancti Vincentii, Sancti Stephani, Sanctorum Iohannis et Pauli, Sancti Zenonis, Sancti Faustini, Sancti Michaelis, Sanctae Agathae, Sanctae Ma-

riae de Sperone, quarum ubique presbyteri in Sabbato Sancto baptizare et catechizare in vestra maiori Ecclesia de consuetudine debent, vobis nihilominus confirmamus; decimas totius civitatis et praedictorum plebium, exceptis decimationibus plebis de Verdeto; castrum praeterea Montis Regii, castrum Cassini, medietatem castri Gosolenghi, medietatem castri Viculi, castrum Carmiani. Ad haec praesenti decreto sancimus, ut nulli episcoporum liceat, in Ecclesia vestra personis, vel bonis, contra antiquam consuetudinem et libertatem, aliquam exactionem imponere. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum fas sit, praenominatam Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre etc. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona etc.

Ne ullus episcopus  
exactionem ullam  
super ea  
imponat, inter-  
dicat.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus subscripsi.

Innocentii PP.  
et S. R. E. card.  
subscriptiones.

Ego Guillelmus Praenestinus episcopus subscripsi.

Ego Ubertus presbyter cardinalis tituli Sancti Clementis subscripsi.

Ego Anselmus presbyter cardinalis tituli Sancti Laurentii in Lucina subscripsi.

Ego Lucas presbyter cardinalis tituli Sanctorum Iohannis et Pauli subscripsi.

Ego Romanus diaconus cardinalis tituli Sanctae Mariae in Porticu subscripsi.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Sanctorum Sergii et Bacchi subscripsi.

Ego Guido diaconus cardinalis Sanctae Mariae in Via Lata subscripsi.

Ego Otto diaconus cardinalis Sancti Georgii ad Velum Aureum subscripsi.

Ego Guido diaconus cardinalis Sanctorum Cosmae et Damiani subscripsi.

Datum Brixiae per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, iv kal. augusti, in dictione decima (1), incarnationis domi-

(1) Lego xi.

nicae anno MCXXXIII, pontificatus vero domni Innocentii PP. secundi anno iv.

Dat. die 29 iulii anno Domini 1133,  
pontif. anno iv.

## XXI.

Confirmatio bonorum omnium monasterii  
Ss. Faustini et Iovitae Brixien-  
sis ordinis Cassinensis (1).

## SUMMARIUM

Exordium. — Monast. a Ramberto Brixien. episcopo fundati, et a Summis Pontificibus privilegiis dotati, bona enumerantur et confirmantur. — Confirmatur quoque ius ligna accipiendi in Monte Denno, et possessionum decimas. — Abbatis electionem ad solos monachos spectare decernitur. — Solitae conclusiones. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Alberto abbati monasterii Sanctorum Faustini et Iovitae, quod in Brixien- suburbio situm est, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Monast. a Ram-  
berto Brixien.  
episcopo funda-  
ti, et a Summis  
Pontificibus pri-  
vilegiis donati,  
bona enumerantur  
et confir-  
mantur.

Ad hoc universalis Ecclesiae cura nobis a provisorio omnium bonorum, Deo, commissa est, ut religiosas diligamus personas, et eorum quieti et utilitati salubriter, auxiliante Domino, providentes, Ecclesias, in quibus famulantur, Apostolicae Sedis munimine faveamus. Monasterium igitur Beatorum Martyrum Faustini et Iovitae, a fratre nostro bonae memoriae Ramberto, quondam Brixien- episcopo, fundatum et ipsius bonis et possessionibus ditatum esse cognoscitur; ob eorumdem martyrum praesentiam corporalem, tam apud ecclesiasticos quam saeculares personas, maximo honore ac reverentia dignum habetur. Unde praedecessores nostri, felices memoriae, Stephanus et Calixtus, Romani Pontifices, locum ipsum specialius dilexerunt et suis scriptis apostolicis robarunt. Proinde, dilecte in Domino fili

(1) Ex archiv. monasterii huius edidit Margaritinus, Bullar. Cassinen., par. II.

Alberte abbas, tuis rationabilibus postulationibus praebentes assensum, praefatum Sanctorum Faustini et Iovitae monasterium, cui Deo auctore praesesse dignosceris, Apostolicae Sedis privilegio communimus; statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona idem monasterium impraesentiarum iuste et legitime possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum, vel principum, oblatione fidelium, seu iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant; in quibus haec propriis nominibus exprimenda subiungimus: ecclesiam Omnium Sanctorum, in castro praedictae civitatis constructam, ecclesiam Sanctae Mariae in Vergnano cum pertinentiis suis, in Curticella ecclesiam Sancti Michaelis, Sancti Zenonis, cum omnibus, quae in Flumicello vestro coenobio pertinent, ecclesiam Sanctae Mariae in Mezzane, ecclesiam Sancti Stephani cum omnibus, quae apud Sale rationabiliter possidetis, hospitalem domum de Denno cum rebus ad ipsam pertinentibus, quicquid etiam idem monasterium in circuitu suo cum hospitali domo et iis, quae ad ipsam pertinent, iuste possidet: braidam (1), quae Sancti Faustini dicitur, cum molendinis, et aliis in ea aedificiis constitutis, et capella Sancti Domini: baidam (2), quae Campus Mar- xus vocatur: castrum Turbolae cum ecclesia Sancti Andreae, quae est infra castrum et extra, cum duobus aliis ecclesiis, videlicet Sancti Martini et Sancti Cassiani: curtem Buenni cum castro et capella S. Faustini: medietatem castri Vulpini cum ecclesia S. Stephani infra castrum et extra ecclesiam Sancti Gervasii: in Cimmo ecclesiam Sancti Faustini et quaecumque alia quiete ibidem tenere videmini: redditus vel fictum, quod habitatores Asulae omnes et singuli persolvendum vestro coenobio concesserunt: quaecumque praeterea in Calcinado, Curticelle, Yse, Pi-

(1) Campus vel ager suburbanus. (R. T.) (2) Lego Brantom. (R. T.)

Confirmatur  
quoque ius  
ligna accipiendi  
in Monte Den-  
no, et posses-  
sionum deci-  
mas.

Abbatia electio-  
nem ad solos  
monachos spe-  
ctare decerni-  
tur.

Solitae clausu-  
lae.

songe, Batismo, loco Sancti Vigili, Monticello, Provenze, Gussago, Rivalica, Carpenedo, Remedello, et Pontecarolo, in praesenti indictione decima (1) vestro monasterio pertinere noscuntur. Illud etiam, quod a praenominato fratre nostro Ramberto episcopo usibus fratrum eiusdem monasterii concessum est et scripto roboratum, ut videlicet potestatem et licentiam habeatis, quantum vestris sufficiat necessitatibus, de monte Denno ligna accipere, nos quoque vobis auctoritate apostolica confirmamus: decimas sane possessionum vestrarum, quas usque ad haec tempora iuste et pacifice videmini possedisse, vobis habendas possidendasque. Nulli ergo omnino hominum fas sit, saepedictum coenobium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura: salvo unius librae argenti censu, annis singulis Brixienae Ecclesiae persolvendo. Obeunte vero te, nunc eiusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia praeponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem et beati Benedicti regulam providerint eligendum. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et

(1) Forsitan XI. (R. T.)

hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Innocentii PP.  
et S. R. E. card.  
subscriptiones.

Ego Rodolphus Ortanus episcopus ss.

Ego Ubertus presbyter card. tituli S. Clementis ss.

Ego Anselmus presbyter card. tituli Sancti Laurentii in Lucina ss.

Ego Lucas presbyter card. tit. Sanctorum Iohannis et Pauli ss.

Ego Gregorius diac. card. Sanctorum Sergii et Bacchi ss.

Ego Guido diac. card. Sanctorum Cosmae et Damiani ss.

Datum Brixiae per manum AymERICI sanctae R. E. diac. card. et cancellarii, iv idus augnsti, indictione XI, incarnationis dominicae anno MCXXXIII, pontificatus autem D. Innocentii Papae secundi, IV.

Dat. die 10 augusti anno Domini 1133,  
pontif. anno V.

## XXII.

*Concessio privilegiorum monialibus monasterii S. Iuliae Brixien. dioecesis ordinis Cassinensis, cuius bona omnia confirmantur (1).*

### SUMMARIUM

Proemium. — Monasterii bona enumerantur et confirmantur; — Illudque Apostolicae Sedi subiectum fore declaratur; — Et abbatissae electionem ad solas moniales spectare decernitur; — Cui construendi ecclesias et castella in locis monasterii facultatem concedit. — Illud liberum ab omni omnino subiectione declaratur. — Sacra a quolibet episcopo recipiendi ius elargitur. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

(1) Ex archiv. monasterii huius edidit MARGARINUS, Bullar. Cassinen., par. II.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectae in Christo filiae Constantiae abbatissae monasterii Domini Salvatoris nostri, et Sanctae Iuliae virginis et martyris, quod Novum dicitur, et in civitate Brixiae fundatum est, eiusque sororibus tam praesentibus quam futuris, in perpetuum.

Proemium.

Ex Apostolicae Sedis auctoritate, in qua, disponente Domino, constituti sumus, omnibus Ecclesiis et praecipue illis, quae ad ius et dominium beati Petri pertinere noscuntur, debitores existimus, ut eas et a pravorum hominum incursibus defensemus, et sub pio sanctae Romanae Ecclesiae gremio confovere curemus. Ideoque, carissima in Christo filia Constantina abbatissa, tuis rationabilibus postulationibus benignitate debita praebentes assensum, Beatae Iuliae virginis ac martyris monasterium, cuius utique cura tibi, largiente Domino, commissa est, quod videlicet infra civitatem Brixianam a nobilis memoriae Ansa regina constat esse constructum, Apostolicae Sedis privilegio communimus. Statuimus enim, ut quaecumque praedia, quascumque possessiones, quaecumque bona ex munificentia praefatae reginae, seu etiam ex largitione illustris memoriae imperatorum, qui post eam regni gubernacula susceperunt, vel ab aliis fidelibus collata, idem monasterium impraesentiarum iuste et legitime possidet, aut in futurum concessione Pontificum, liberalitate regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque sororibus et his, quae vobis in eadem religione successerint, et illibata permaneant; in quibus haec propriis nominibus adnotanda subiunximus: Sermonem scilicet cum duabus ecclesiis, Domini videlicet nostri Salvatoris et Sancti Viti martyris: Cervanicam cum ecclesia Sanctae Iuliae martyris: Nubelariam cum ecclesia Sancti Laurentii: Berciagum cum duabus ecclesiis, Sancti Zenonis et Sancti Stephani: Maghonem Vicum cum ecclesia S. Alexandri: Timolinam cum ecclesia Sanctae Iuliae: Barbadam cum ecclesia

Monasterii bona  
enumerantur et  
confirmantur.

Sanctae Mariae: Alfianum cum ecclesia S. Iuliae: Monticellum, cum ecclesia Sanctae Mariae: Voum, cum ecclesiis Sancti Petri et Sancti Laurentii: Calvatonem cum ecclesiis Sanctae Mariae et Sanctae Iuliae: Scandoloriam cum ecclesia Sancti Michaelis: Ciconiarum cum ecclesia Sanctae Mariae: Gosenagum cum ecclesia Sancti Martini confessoris: Miliarinam, cum ecclesia Sanctae Iuliae, et Sermidam. Praeterea quascumque alias curtes, villas, castella, ecclesias et omnia ad idem monasterium pertinentia, vobis nihilominus confirmamus. Praesenti quoque decreto sancimus, ut praedictum monasterium Apostolicae Sedis protectione et regia defensione munitum, sub nullius umquam alterius potestate, vel iurisdictionibus redigatur; adeo ut quisquam sacerdotum, nisi ab ipsius loci abbatissa fuerit invitatus, nec missarum solemniam ibi celebrare praesumat. Nulli ergo omnino hominum fas sit, praenominatum coenobium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur earum, pro quarum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Obeunte vero te, ipsius loci abbatissa, vel aliqua illarum, quae tibi in eodem regimine successerint, nulla ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia praeponatur, nisi quam sorores communi consensu, vel sororum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem, et beati Benedicti regulam, praeviderint eligendam. Sane ipsius loci abbatissae licentiam indulgemus, Ecclesias ad honorem Dei construere; mercatum et castella in terris praefati monasterii ubicumque voluerit, pro utilitate eiusdem monasterii construere. Nullus etiam episcopus, dux, marchio, comes, vicecomes, seu aliqua magna parvaque persona, ullum districtum in aliquibus locis ipsius monasterii tenere, vel iudicare, aut aliquod placitum absque licentia abbatissae habere praesumat; aut res ipsius spiri-

Illudque Apo-  
stolicae Sedi  
subiectum fore  
declaratur.

Et abbatissae  
electionem ad  
solas moniales  
spectare decer-  
nitur.

Cui construendi  
ecclesias et cas-  
tella in locis  
monasterii fa-  
cultatem conce-  
dit.

Illud liberum ab  
omni omnino  
subiectione de-  
claratur.

tuales, saccularesve, quovis modo alienare, vel molestationem ei inferre, aut fodrum, vel mansionaticum, seu ripationem, aut paritatem, sive aliquas audeant functiones exigere. Decimas praeterea fructuum laborum vestrorum quos propriis excolitis sumptibus, et districtum servorum et liberorum, ad vestrum coenobium pertinentium, vobis habenda firmamus. Chrisma, Oleum sanctum, consecrationes altarium sive basilicarum, ordinationes abbatissae vel monacharum, seu clericorum vestrorum, qui ad sacros fuerint ordines promovendi, seu quicquid ad sacrum mysterium pertinet, a quibuscumque malueritis, catholicis suscipiatis episcopis, qui nimirum absque pravitate et reprehensione aliqua, ea vobis concedant; quemadmodum a praedecessoribus nostris, felicitis memoriae Paulo et Calixto, Romanis Pontificibus, vestro monasterio, pro fragilitate foeminei sexus, constat esse concessum. Si qua igitur imposterum ecclesiastica saccularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, eamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiacet. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen.

Sacra a quolibet episcopo recipiendi us elargitur.

Solitae clausulae

Innocentius PP. et S. R. E. card. subscriptiones

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ego Guillelmus Praenestinus episc. ss.

Ego Ubertus presb. card. tit. S. Clementis ss.

Ego Lucas presbyter card. tit. Sanctorum Iohannis et Pauli ss.

Ego Romanus diaconus card. Sanctae Mariae in Porticu ss.

Ego Gregorius diaconus card. Sanctorum Sergii et Bacchi ss.

Ego Guido diaconus card. Sanctorum Cosmae et Damiani ss.

Ego Guido diaconus card. S. Mariae in Via Lata ss.

Ego Oddo diaconus card. Sancti Georgii ad Velum-Aureum ss.

Datum Brixiae per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi card. et cancellarii, III kalendas septembris, indictione XI, incarnationis dominicae anno MCXXXIII, pontificatus vero domini Innocentii Papae II anno IV.

Dat. die 30 augusti anno Domini 1133, pontif. anno IV.

### XXIII.

Monasterium Ss. Facundi et Primitivi in Hispania abbatibus Cluniacensibus regendum committitur: salvo iure S. R. E. (1).

### SUMMARIUM

Exordium ex gratitudine divinis donis rependenda. — Monast. Ss. Facundi et Primitivi, a monastica disciplina delapsum, — Salvo censu annuo S. R. E. persolvendo, — Abbatibus Cluniac. regendum committitur. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Petro Cluniacensi abbati eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Ignem venit Dominus mittere in terram et vult, ut ardeat (a). Quia ergo gratuita Dei beneficentia sacrum Cluniacense collegium suae visitationis gratia illustravit, ignem in eo charitatis accendit et discreta religionis humilitate perfudit, aequissimi iuris est, ut quod gratis accipit, fratribus indigentibus devote impendat, lapsos releve, tepidos excitet et pia religionis

(1) Ex Biblioth. Cluniac. Martini Marrier., col. 1396. (a) Luc. XII. 49. (R. T.)

Exordium ex gratitudine divinis donis rependenda

et S. R. E. card. subscriptiones.

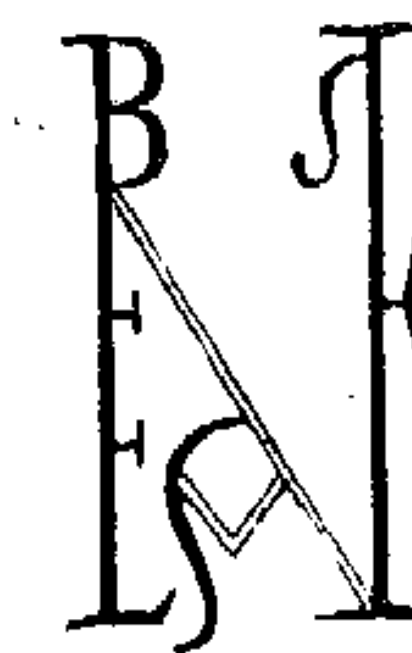
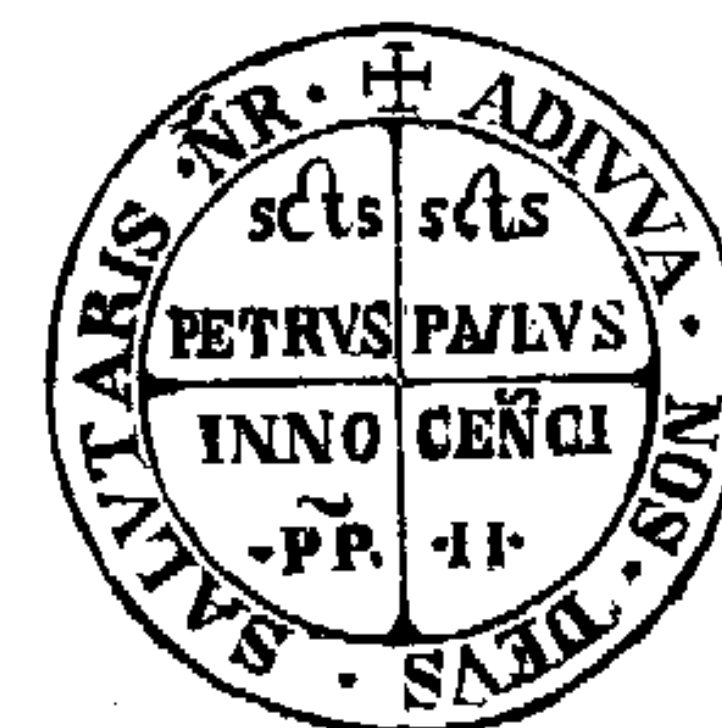
radios et bene Deo placentis conversationis odorem, diversas mundi illustrando provincias, longe lateque transfundat; et sic amor ac gloria divini cultus, quae copiose (Deo gratias) vigent in vite, per vestram administrationem Deo grata et foecunda ubertate multiplicentur in propagine. Monasterium ergo Ss. Martyrum Facundi et Primitivi, quod in Hispaniarum partibus situm est et ad ius beati Petri constat specialiter pertinere, quia a religionis nitore et temporalium rerum opulentia, quibus pristinis temporibus effluerat, unde valde dolemus, peccatis exigentibus, excidit; nos, quorum praecipue interest, in antiquum religionis et dignitatis statum loca venerabilia revocare, illustris filii nostri Aldefonsi, Hispaniarum regis, vota clementius admittentes, vestris postulationibus impertimur assensum. Igitur locum ipsum cum suis omnibus pertinentiis tibi, dilecte in Domino fili Petre abbas, tuisque successoribus (salvo nimirum Beati Petri censu annuo et sanctae Romanae Ecclesiae in omnibus debita iustitia et reverentia), ad reformationem religionis et rerum temporalium incrementum, ex Apostolicae Sedis benignitate committimus. Vestra itaque, carissimi filii, interest, ut ope et consilio, vestraque instantia religio in eodem monasterio reformetur; et tam in interioribus, quam in exterioribus locus ipse ad statum et dignitatem pristinam, auxiliante Domino reducatur.

Monasterio Ss. Facundi et Primitivi, a monastica disciplina delapsum.

Salvo censu annuo S. R. E. persolvendo, abbatibus Cluniacensibus regendum committitur.

Innocentius PP.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.



Ego Guillelmus Praenestinus episc. ss.  
Ego Urbanus presbyter cardin. tit. S. Clementis ss.

Ego Anselmus presbyter cardinalis ss.  
Ego Lucas presbyter cardin. tit. Ss. Iohannis et Pauli ss.

Ego Guido diaconus card. S. Mariae in Via Lata ss.

Ego Oddo diaconus cardin. S. Georgii ad Velum-Aureum ss.

Datum Bononiae per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardin. et cancellarii, kal. decembris, indict. XI, incarn. dominicae anno MCXXXIII, pontificatus domini Innocentii Papae II anno IV.

Dat. die 1 decembris anno Domini 1133, pontif. anno IV.

### XXIV.

Confirmatio bonorum omnium, ad S. Pistoriensem Ecclesiam pertinentium (1).

### SUMMARIUM

Exordium a dignitate Pistoriensis Ecclesiae, eiusque episcoporum virtutibus, desumptum. — Bona eidem spectantia confirmantur. — Decretum, ut privilegium Praeten. Ecclesiae concessum Pistoriensi in praeiudicium vertere nullo modo possit. — Solitae clausulae. — Innoc. PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Attoni, Pistoriensi episcopo, eiusque successoribus canonice promovendis, in perpetuum.

Pistoriensis Ecclesia, largiente auctore omnium bonorum Domino, in Tusciae partibus a longis retro temporibus licite specialis praerogativae munus obtinuit, ut sapientum et discretorum pastorum regimine praefulgeret, et tam in temporalibus, quam in spiritualibus per eorum industriam gratum Deo susciperet incrementum. Gaudemus equidem et debita iucunditate laetamur, quoniam supernae dispositionis providentia, te, venerabilis frater Atto episcopo, sapientem utique virum et in religione probatum, eiusdem

(1) Ex Baronio, anno 1133.

Exordium a dignitate Pistoriensis Ecclesiae, eiusque episcoporum virtutibus desumptum.

loci Pastorem constituit, et ad gubernandum et instruendum doctrinae et vitae exemplo populum suum miseratione divina vocavit. Quanto ergo vita tua religiosior est et praefata Pistoriensis Ecclesia, cui, auctore Deo, praesides, extitit beato Petro devotior, tanto ex iniuncto apostolatus officio magis grate nobis incumbit necessitas, ut praenominatam Ecclesiam, tibi a Deo commissam, auctoritate apostolica privilegiis muniamus et ius suum illibate et integre conservemus. Ad exemplar ergo praedecessorum nostrorum felicitis memoriae Urbani et Paschalis, Romanorum Pontificum, praesenti decreto statuimus, ut quaecumque impraesentiarum eadem Ecclesia iuste et legitime possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitate regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus, et illibata permaneant. Statuimus etiam, ut dioecesis Pistoriensis episcopatus, sicut eius termini praedictorum praedecessorum nostrorum privilegiis distincti sunt, sic in iure et conditione Pistoriensis episcopi sine alicuius molestia, vel inquietudine perseveret: per quos nimirum terminos subscriptae capellae et ecclesiae constitutae esse noscuntur. Capella videlicet de Capraia, cap. hospitalis de Rostria, plebs de Massa, capella de Vincio, capella de Cucuniano, capella de Castello-Novo, capella Sancti Martini in monte Culli, cap. de Varazzano, capella de Vernie, super qua praefati praedecessoris nostri Urbani, post tertiam et quartam discussionem est prolata sententia, capella hospitalis de Fanana, capella Prati episcopi, capella de Rotie, capella de Cerbaria, capella Montis Acuti, capella de Insula, capella Domini Salvatoris sita in Prato: curtem etiam, quam vocant Pavana in Pistoriensi comitatu, cum castello Sanbuca, in curtis confinia constructo, dictae Pistoriensi Ecclesiae confirmamus, sicut a venerabilis memoriae comitissa Mathilda, B. Petri

filia, post diu examinatum attente a pluribus iudicibus ac iurisperitis actionem, per iudicium Bernardi, tunc sanctae Romanae Ecclesiae presbyteri cardinalis, et iam dicti Paschalis Papae vicarii, in manus dignae recordationis Ildeprandi praedecessoris tui et fratrum eius, restituta esse cognoscant(1). Porro dominationes de Monte-Murlo, de Prato, de S. Paulo, de Colonica, de Monte-Magno, de Casale, de Camporecchio, de Creti et de Spannarecchio, quas de laicorum manibus solertia praedicti praedecessoris tui eripuit, nullus ab ecclesiastico iure dictarum usibus alienare praesumat. Id ipsum de caeteris curtibus praedictis et praecipimus, quae hodie in Ecclesia Pistoriensi possessione persistunt, videlicet de Lizzano, de Mamiano, de Cavinana, de Batoni, de Saturnana, Brandelio, Grazzule, Pistia, Vinacciano, Tobbiano, Publica, Silva-Mortua, Vinule, Petanese, Celle et de Caetere sita in episcopatu Bononiensi, quam tenuerunt homines de Valle Publica, curte de Spalliero. Insuper confirmamus vobis plebem S. Hippolyti in Alpe, plebem S. Laurentii, plebem in Monte-Murlo, plebem de Valliano, plebem S. Quirici, plebem de Spannarecchio, plebem de Saturnana, plebem de Brandelio, plebem de Cavinana, plebem S. Marcelli, plebem de Lizzano, plebem de Popilio, plebem de Pitelio, plebem de Farfaro, plebem de Celle, plebem de Calloria, plebem de Vivianiano, plebem de Massa, plebem de Creti, plebem de Camporecchio, plebem de Limite, plebem de Artimio, plebem de Seiano, plebem de Quarrata, plebem de Montemagno, plebem de Tobbiano, plebem S. Pauli, plebem S. Hippolyti, plebem de Aiolo, plebem S. Iusti, plebem de Colonica: in Prato plebem S. Stephani. Ad haec admonentes sancimus, ut occasione privilegii, quod Pratenses a nobis se impetrasse congaudent, nulla iniuria, vel irritatio, aut inobedientia matri suae Pistoriensi Ecclesiae, seu cuilibet

(1) Forsitan cognoscitur. (R. T.)

Decretum, ut privilegium Pratensis Ecclesiae confirmetur. Pistoriensi in praedictis iudicium, vertere nullo modo possit.

suprascriptarum plebium, videlicet S. Pauli, S. Hippolyti de Aiolo, S. Iusti de Colonica, vel alicui in aliquo inferatur; nec Pratensis Ecclesia, vel clerici ipsius loci, qui eodem scripto continentur, iustitiam, vel dignitatem, aut obedientiam Ecclesiae, seu episcopi Pistoriensis utantur. Sed quemadmodum praedecessorum nostrorum Urbani, Paschalis, et aliorum, seu etiam bonae memoriae Petri et Ildeprandi, Pistoriensium episcoporum tempore extitit potestatis aut dignitatis Pistoriensis Ecclesiae vel episcopi, eis in omnibus obediens et subiecta permaneat. Nulli ergo omnino hominum fas sit, saepedictam Pistoriensem Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur tam tuis, quam tuorum fratrum et pauperum usibus profutura. Si quis ergo in posterum archiepiscopus, aut episcopus, imperator, aut rex, princeps, aut dux, comes, iudex, aut quaelibet ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae restitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo ac tertio commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem Ecclesiae sua iura praeservantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episc. ss.

Ego Guillelmus Praenestinus episc. ss.

Ego Matthaeus Albanensis episcopus ss.

Ego Iohannes tit. S. Chrysogoni presb. card. ss.

Ego Gottifredus card. presb. S. . . ss.

Ego Lucas presb. card. tit. Ss. Petri et Pauli ss.

Ego Martinus presb. card. tit. S. Stephani in Caelio monte ss.

Ego Gregorius diac. card. tit. Ss. Sergii et Bacchi ss.

Ego Guido diac. card. S. Mariae in Via Lata ss.

Ego Otto diac. card. S. Georgii ss.

Ego Ioan. diac. card. S. Nicolai in Carcere Tull. ss.

Datum Pisis, per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et camerarii, xii (1) ianuarii, indictione xii, incarnationis dominicae anno mccciv (2), pont. vero D. Innocentii Papae II anno v (3).

Dat. die 21 decembris anno Domini 1133, pontif. anno iv.

## XXV.

*Iura omnia ac bona Pisanae Ecclesiae confirmantur (4). Quae concessa sint huic Ecclesiae privilegia, vide superius in Paschali, Gelasio et Calixto secundis.*

## SUMMARIUM

Exordium ab Ecclesiae huius et archiepiscoporum meritis in Rom. Pontifices desumptum. — Iura omnia et bona eidem confirmantur: nominantur aliqua bona; — Nonnulla alia bona enumerantur et confirmantur. — Solitae conclusiones. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Uberto Pisano archiepiscopo, eiusque successoribus canonice substituendis, in perpetuum.

Pisanorum Ecclesia, specialis sanctae Romanae Ecclesiae filia, a longis retro temporibus ad serviendum beato Petro et Romanis Pontificibus prompta extitit et devota: quod et ipsum in persona nostra manifestis indiciis comprobavimus, et praeter ceteris intercessoribus nostris, ingruente necessitate Ecclesiae, devotionem cleri et populi Pisanae civitatis certis rerum sen-

(1) Supple kal. (R. T.) (2) Baronius legit mccciii et quidem optime. (3) Lege iv. (4) Ex tom. iii Ital. Sac. Ughell., ubi de Pisana Ecclesia.

Exordium ab Ecclesiae huius et archiepiscoporum meritis in Rom. Pontif. desumptum.

Bona eidem spectantia confirmantur.

Solitae conclusiones.

Innocentii PP. et S. R. E. card. subscriptiones.

simus argumentis. Accedit ad hoc tua familiaritas et dilectio, venerabilis frater Uberte archiepiscopo, quem ob specialem praerogativam ad regimen Ecclesiae Beatae Mariae semper Virginis, cui Deo auctore praesides, de gremio Sedis Apostolicae, ex magna benignitate concessimus, et propriis, tamquam beati Petri manibus, archiepiscopalis dignitatis infula decoravimus. Pro quibus omnibus eandem praefatae Dei Genitricis domum ampliori gratia et benevolentia dignam fore censemus, et cum omnibus ad eam pertinentibus, praesentis scripti pagina communimus. In primis siquidem statuantes, ut decimae Pisani episcopatus, quae sibi competunt secundum sanctorum canonum instituta: honestas quoque personas in episcopali sede, ac praefata Dei Genitricis Ecclesia iuxta sanctiones canonum ordinare, et ibidem canonicos constituere: et quae, ibidem fuerint corrigenda, canonicè corripere: seu alias plebes, vel capellas tuas disponere nihilominus habeas facultatem. Decernimus etiam, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, praefata B. Mariae ecclesia in praesens iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus imperpetuum et illibata permaneant. In quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis, videlicet: castrum de Cucilla, castrum et curte de Locenthana, castrum et curte de Monte-Calvo, tres partes castri et pogii de Ripasticaria, novem partes de quatuordecim partibus castelli et curtis de Bellora et Bocello, quintam partem castri de Segalare, duas partes castri et curtis de Plumbino, placitum et fodrum de Vada, placitum et fodrum de Zasnagna, castrum et curtem de Gari, medieta-

(1) *Curta, curte, curtis, cortis*, scriptoribus inferioris aevi, est villa, habitatio rustica aedificiis, colonia, servis, agris, personis, etc. ad rem agrestem necessariis instructa. (n. r.)

tem castri et curtis de Ceule, medieta-tem castri et curtis de Lucagnano, placitum et fodrum de Buti, placitum et fodrum de Vico, curtem de Plentina, placitum et fodrum Sancti Iohannis de Vena, Sanfam novum et vetus, castrum episcopale de Calche cum curte sua, curtem de Papiana cum suis pertinentiis, tumulum ab Arno usque ad stagnum, a terra filiorum Dodonis et Castagnolo usque ad mare, et a Solatio usque ad mare, tertium in stagno positum, castrum et curte de Livorna, castrum et curte de Uriliano positum prope Chesinam, medietatem castri et curtis Callirire, castrum et curtem de Riojaco, terram Ubertinam. Praeterea plebes praefatae Dei Genitricis Ecclesiae pertinentes, sibi suisque successoribus nihilominus confirmamus; videlicet plebem de Calcinaria cum capella Sancti Angeli de Travalda, capellam de Rupida cum capella de Planthule et omnibus aliis capellis eidem plebi pertinentibus, plebem de Buti cum capella Sancti Marci de Submonte cum omnibus aliis suis capellis, plebem S. Iohannis de Vena cum omnibus suis capellis, plebem de Cascina cum omnibus suis capellis, plebem S. Cassiani cum omnibus suis capellis, plebem S. Iuliae cum omnibus suis capellis, plebem de Calci cum omnibus suis capellis, plebem de Asciano cum omnibus capellis, plebem de Massazuculi cum capella S. Agathae et Clatri, capellam S. Prosperi de Bozzano, capellam de Balbano cum omnibus suis aliis capellis, plebem de Avone cum etc., plebem de Pugnano cum capella de Laiano cum etc., plebem de Ruiulo, plebem de Arena, ecclesiam S. Nicolai de Patino, plebem de Livorna, plebem de Larzenta cum etc., plebem de Limone cum etc., plebem S. Laurentii de Patha cum etc., plebem S. Angeli cum etc., plebem de Pomaria, et monte Vaso et omnibus capellis suis, plebem de Rosignano cum etc., plebem de Vada cum etc., plebem de Ripabella cum ecclesia S. Perpetuae et territorio

Iura omnia,

I bona eidem confirmantur.

Nominatur ali qua bona

ecclesiae S. Cassiani de Molazzano et omnibus aliis capellis eidem plebi pertinentibus. Ut autem ad complementum securitatis seu corroborationis horum omnium nihil vobis desit, cunctaque in territoriis praedictarum plebium, seu etiam infra terminos plebium infrapositarum, videlicet plebis de Traiana, plebis de Miliana, plebis de Tripallo, plebis de Gello in Colline, plebis de Bibone, plebis de Pararine, quae iure proprietatis ad praefatam Pisanam Ecclesiam pertinent, apostolica vobis auctoritate firmamus: salvo nimirum iure beati Petri et sanctae Romanae Ecclesiae. Nulli igitur omnino hominum fas sit, praedictam Pisanam Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre. Si qua igitur etc. Cunctis autem etc. Amen, amen, amen.

Nonnulla alia bona enumerantur et confirmantur.

Solitae conclusiones.

Innocentii PP. et S. R. E. card. subscriptiones.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ego Theodevinus S. Rufinae episc. ss.

Ego Gerardus presb. card. tit. S. Crucis in Hierus. ss.

Ego Anselmus presb. card. tit. S. Laurentii ss.

Ego Gotifredus presb. card. tit. S... ss.

Ego Lucas presb. card. Ss. Iohannis et Pauli ss.

Ego Ivo diac. card. S. Mariae in Aquiro ss.

Ego Gregorius diac. card. Ss. Sergii et Bacchi ss.

Ego Guido diaconus card. S. Adriani ss.

Ego Ubaldus diac. card. S. Mariae in Via Lata ss.

Ego Chrysogonus diac. card. Sanctae Mariae in Porticu ss.

Ego Bernardus presb. card. tit. S. Chrysogoni ss.

Datum apud Campilium per manum Aymerici S. Romanae Ecclesiae diac. card., III nonas martii, indict. xv, incarnationis dominicae anno MCXXXIII, pon-

tificatus vero D. Innocentii Papae II anno IX (1).

Dat. die 5 martii anno Domini 1133, pontif. anno IX.

## XXVI.

*Confirmatio bonorum omnium ad sanctam Fesulanam Ecclesiam pertinentium* (2).

## SUMMARIUM

Prooemium. — Bona omnia, ad hanc Ecclesiam spectantia, eidem confirmantur: — In quibus nonnulla adnotantur. — Decretum immunitatis cum solitis clausulis. — Innoc. PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Iohanni Fesulano episcopo, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

In eminenti Apostolicae Sedis specula, disponente Domino, constituti, fratres nostros diligere episcopos, et Ecclesiis sibi a Deo commissis suam debemus iustitiam conservare. Proinde, carissime frater in Christo Iohannes episcopo, tuis iustis postulationibus clementer annuimus, et sanctam Fesulanam Ecclesiam, cui auctore Domino praesesse dignosceris, Apo-

Prooemium.

(1) Innocentium PP. post concilium, Placentiae habitum, anno 1132 Pisas se contulisse, ubi alio coacto concilio anno (si velimus) sequenti, vel saltem 1134, Pisanam civitatem et Ubertum archiepiscopum honorificentissimis honestasse privilegiis, testatur Baronius ad annum 1132, sed allatum hic diploma (nisi supposititium omnino sit) suspitione non caret, praesertim si perpendamus notas chronologicas ita per sese implicari, ut vix possit quidquam conici. Sed saeculo x et duobus sequentibus monachos, ecclesiarumque praepositos, multum adlaborasse in fingendis suo libito privilegiis, quis ignorat? Neque vero, ut in praefatione tom. I adnotavimus, quae huic collectioni inseruimus diplomata, fidem a nobis maiorem velimus accipiant, quam antea habuerint. Si cui utilitatem ullam pariat hoc, quod ab Ughellio editum retulimus, diploma, ita poterit effingere: *Dat. etc. 3 non. martii, indict. I, etc., vel Dat. etc. 3 non. martii, indict. XII, incarnationis dominicae anno 1134, pontif. vero D. Innoc. Papae II anno V.* (2) Edidit Ughell., Ital. Sac., tom. II, ubi de episcopis Fesulanis.

Bona omnia, ad  
hanc Ecclesiam  
spectantia, el-  
dem confirman-  
tur.

In quibus non-  
nulla adnotan-  
tur.

stolicae Sedis privilegio communimus. Statuimus enim, ut quascumque possessiones, seu bona, eadem Ecclesia in praesenti anno iuste et legitime possidet, aut in futurum rationabiliter poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. In quibus haec propriis nominibus adnotanda subiunximus: curtem et civitatem Fesulanam cum ecclesiis, curtis et terris adiacentibus: similiter castrum montis Lauri et montem Regis, Baianam et curtem Salam, Festilianum, et Pratum Regis, ecclesiam S. Mariae in Urbana cum curte, et Libiano, Biviliano: castrum, quod aedificatum esse tuis laboribus constat, iuxta fluvium Fontana cum curte rivi Ferioli et Paliani: castrum Ciselo, curtem in monte Acuto et in Ampiana: montana Sancti Gaudentii cum alpiis et pertinentiis eorum, sicut ex regis concessione Ecclesiae tuae collata sunt: castrum Agnae, curtem Torricolae et Castilionem, castrum montis Bonelli, castrum Rosiani, monasterium Sancti Salvatoris situm in episcopatu Pistoriensi, cum ecclesiis Sancti Potiti et S. Martini, constructis in Fugnano, in campo Novoli eccl. S. Martini: in Capraccia medietatem ecclesiae S. Christinae, in Ripole ecclesiam S. Salvatoris, S. Michaelis de Marine, curtem de Calenzano, curtem S. Donini, curtem de Bagnasca, et quicquid Fesulana Ecclesia possidet in plebe S. Stephani in Campo et in plebe S. Iohannis in Septimo: in Mengnano ecclesiam S. Petri cum curte et omnibus decimationibus eorum, monasterium S. Bartholomaei, situm Fesulis, cum ecclesiis et decimationibus sibi pertinentibus, monasterium S. Martini, monasterium S. Gaudentii cum pertinentiis earum: patrimonium filiorum Hemionis, castrum, quod vocatur Flumen, et quicquid de iure praefatae Ecclesiae in territorio Macelli detinent filii Hugonis, filii Raimberti, et Azo filius Albichi, et filii Hugonis de Castaniola, et Lombardi de Molezzano, et filii Hugonis de Casula, et Longobardi de Ter-

liano, et Longobardi de Sancto Iohanne Maiore, et Longobardi de Arena: vel quaecumque in praedicto loco iuris vestrae Ecclesiae aliquis homo detinere videtur: quicquid etiam Ugo filius Raynerii donavit praefatae Ecclesiae in Ampinano, in monte Acuto et in Lece, Magnale, Politiano, et medietatem Ecclesiae et curtis in loco Quaracra: praeterea plebem S. Crisci, sitam Albine, plebem S. Hervasii cum curte sitam in Alpiniano, ecclesiam S. Miniatis cum curte in monte Lauro, plebem S. Iohannis, plebem S. Babilii et S. Ditali, plebem S. Leonini, plebem S. Mariae, plebem S. Stephani, in Pomino plebem S. Hierusalem, in Glaceto plebem S. Hierusalem, in Iermano plebem S. Gervasii cum curte, in Pitiana plebem S. Petri, in Cascia plebem S. Petri cum curte et castro, quod vocatur Novum, in Sco plebem S. Mariae cum curte, in Capiclia plebem S. Iohannis, plebem S. Pancratii, plebem S. Romuli cum curte, ecclesiam S. Miniatis cum pertinentiis suis, in Campinione ecclesiam S. Mariae cum curte, plebem S. Viti, in Regitino plebem S. Petri, plebem S. Laurentii cum castello et curte, in Robiana plebem S. Miniatis, in Cintoria plebem S. Petri cum curte, ecclesiam S. Iusti in monte Runtuli, in Sillano plebem S. Petri Novale, plebem S. Crisci, in Panzano plebem S. Leonini cum curte, ecclesiam S. Eufrosini cum curte iuxta castrum Corbuli, ecclesiam S. Romuli cum curte Novellae, plebem S. Mariae cum curte, ecclesiam S. Cassiani cum curte, in Avano ecclesiam S. Mariae et S. Petri, plebem S. Iusti cum curte, plebem S. Pauli cum curte, in Collina plebem S. Leonini in monte Milliario, plebem S. Mariae in Testinula, plebem S. Martini cum curte, in Stagia plebem S. Mariae. Quicquid etiam infra Fesulanae Ecclesiae parochiam, vel in aliarum Ecclesiarum parochiis, praedecessores tui hactenus possedisse noscuntur, firma vobis, et inconvulsa manere sancimus. Nulli ergo hominum liceat,

Decretum im-  
munitatis cum  
solida clausula.

praenominatam Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur vestris et clericorum et pauperum usibus profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem Ecclesiae sua iura servantibus sit pax D. N. I. C. quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen.

Ego INNOCENTIUS, catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ego Guillelmus Praenestinus episcopus ss.

Ego Gerardus presb. card. tit. S. Crucis in Hierusalem ss.

Ego Lictifredus presb. card. tit. Sancti Vitalis ss.

Ego Guido indignus sacerdos ss.

Ego Romanus diaconus card. Sanctae Mariae in Porticu ss.

Ego Gregorius diac. card. Ss. Sergii et Bacchi ss.

Ego Guido card. Sancti Adriani ss.

Dat. Pisis per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis cancellarii, sexto decimo kalend. decembris, indict. xiii, incarnationis dominicae anno mxxxiii, pontificatus D. Innocentii Papae II anno v.

Dat. die 16 novembris anno Domini 1133, pontif. anno v.

## XXVII.

*Privilegium, quo Ecclesia in villa Ronchalia, ab episcopo Placentino constructa et canonicis S. Antonini donata, eisdem confirmatur (1).*

## SUMMARIUM

Exordium. — Ecclesia in villa Ronchalia canonicis S. Antonini donata ab episcopo Placentino, pro administratione sacramentorum in vitae periculo existentibus. — Data praeposito totali iurisdictione in caeteros canonicos; — Reservatis tamen sibi ipsi tamquam ordinario sacris ordinationibus: — et cum decreto, ut nemo alius iurisdictionem ullam in nova Ecclesia sibi vindicet; — Haec omnia confirmans Innocentius PP. apostolico munit privilegio. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Azoni sanctae Romanae Ecclesiae presbytero cardinali, et praeposito B. Antonini de Placentia, ac fratribus in eadem Ecclesia divino famulatu mancipatis, tam praesentibus quam futuris, in perpetuum.

Locorum venerabilium cura nos commonet de eorum quiete ac utilitate sollicite cogitare; quatenus qui ecclesiasticis famulantur obsequiis, ecclesiasticae quoque tuitionis optato patrocinio foveantur. Tua siquidem charitas, dilecte in Domino fili Azo cardinalis presbyter, insinuavit nobis, venerabilem fratrem nostrum Arduinum, Placentinae civitatis episcopum, tibi ac fratribus ecclesiae Beati Antonini licentiam concessisse in villa vestra, quae Ronchalia dicitur, in fundo B. Antonini ad honorem... Ecclesiam construendi, ea scilicet consideratione habita, quoniam tam viri, quam mulieres pro sacerdotis absentia, absque participatione Corporis et Sanguinis Domini de hac vita transisse multoties dicebantur. Cuius nimirum loci administrationem, atque ordinationem vobis, vestrisque successoribus, idem frater noster perpetuo iure concessit. Hoc etiam

(1) Ex archiv. S. Antonini edidit Campi, Hist. Placentinae tom. 1, pag. 538.

Exordium

Ecclesia in villa  
Ronchalia ca-  
nonicis S. An-  
tonini donata  
ab episcopo  
Placentino, pro  
administratione  
sacramentorum  
in vitae peri-  
culo existentibus

Data praeposito  
totali iurisdic-  
tione in caele-  
stia canonibus.

Reservatus tam-  
men sibi ipsi  
tamquam ordi-  
nario sacris or-  
dinationibus.

Et cum de-  
re, ut nemo a  
liis iurisdic-  
tione ullam in  
nova Ecclesia  
sibi vindicet.

Haec omnia  
confirmamus. In-  
nocentius PP.  
apostolicam au-  
torem privilegio.

Solita  
clausula.

addito, ut qui habitum religionis induere, et in eodem loco Deo militare decreverint, a praeposito ecclesiae Sancti Antonini, vel ab eius fratribus, si ipse defuerit, ad suscipiendos sacros ordines congruo tempore pro eodem Placentino episcopo praesententur. Quod si clericus aut sacerdos eiusdem loci, culpis exigentibus, fuerit corrigendus, competenti regularique disciplina ab eodem praeposito vel eius fratribus corrigatur. Si vero saepe commotus, incorrigibilis apparuerit, tamquam inutilis et inobediens per eosdem ipsius loci beneficio et mansione privetur. Oleum quoque et Chrisma a matrice Ecclesia praefati loci sacerdos accipiat. Decimas autem, ad plebem de Sparovaria pertinentes, nullatenus usurpare praesumat. Insuper etiam, si quis de eadem villa devotionem suam in quibuslibet eadem plebi iudicatis exhibere voluerit, nequaquam impediatur. In aliis vero omnibus Ecclesia, quae nunc a fundamentis in suprascripta villa Ronchaliae a vobis construitur, libere omnino ad Ecclesiam Beati Antonini pertineat, adeo nullus archipresbyter ius potestatis in spiritualibus aut temporalibus se noverit habiturum. Quia igitur sicut ea, quae a nobis statuuntur, volumus illibata persistere; ita etiam fratrum nostrorum debemus bene gesta firmare: vestris postulationibus clementer annuimus et quod a praedicto fratri nostro Arduino episcopo super hoc statutum est, auctoritate apostolica roboramus et futuris temporibus ratum manere decernimus, quemadmodum eiusdem fratris nostri scripto noscitur stabilitum. Nulli ergo hominum fas sit praefatam Ecclesiam temere perturbare, aut possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, con-

tra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem Ecclesiae iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Ego Guillelmus Praenestinus episcopus subscripsi.

Ego Matthaeus Albanensis episcopus subscripsi.

Ego Gerardus presbyter cardinalis tit. Sanctae Crucis in Hierusalem subscripsi.

Ego Anselmus presbyter cardinalis tit. Sancti Laurentii in Lucina subscripsi.

Ego Lictifredus presbyter cardinalis tituli Vestinae subscripsi.

Ego Lucas presbyter cardinalis tituli Sanctorum Iohannis et Pauli subscripsi.

Ego Guido indignus sacerdos subscripsi.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Sanctorum Sergii et Bacchi subscripsi.

Ego Guido diaconus Ss. Cosmae et Damiani subscripsi.

Ego Guido diaconus cardinalis Sancti Adriani subscripsi.

Ego Vasallus, diaconus cardinalis Sancti Eustachi subscripsi.

Datum Pisis per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, III idus martii, indictione XII (1), incarnationis dominicae anno MCCCXV, pontificatus vero domini Innocentii Papae II anno VI.

Dat. die 13 martii anno Domini 1135, pontif. anno VI.

(1) Lex. XII.

Innocentii PP.  
et S. R. E. card.  
subscriptiones.

## XXVIII.

*Privilegium confirmationis bonorum monasterii Ss. Florae et Lucillae ordinis Cassinensis Aretinae diocesis (1).*

## SUMMARIUM

Prooemium. — Monasterii bona enumerantur et confirmantur. — Abbatis electionem ad monach. spectare decernitur. — Decretum immunitatis ab omni iurisdictione, molestia etc., salvo dioecisani episc. iure. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Iohanni abbati monasterii S. Florae, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Prooemium.

Quotiens illud a nobis petitur, quod rationi noscitur convenire, animo nos decet libenti concedere et petentium desideriis congruum impertiri suffragium. Quamobrem, dilecte in Domino fili Iohannes abbas, petitiones tuas clementer admittimus, et monasterium Sanctae Florae, cui Deo auctore praesse dinosceris, Apostolicae Sedis suffragio communimus. Per praesentis igitur privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus, ut quaecumque bona, quascumque possessiones, impraesentiarum idem monasterium iuste et canonice possidet, aut etiam in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis modis, auxiliante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata serventur; in quibus haec propriis nominibus adnotanda subiunximus: castrum Sanctae Florae cum capellis; quae in eodem sitae esse noscuntur, capellam videlicet Sancti Anastasii, capellam Sancti Angeli, capellam Sancti Apollinaris, capellam Sancti Zenonis et id, quod habetis in capella Sanctae Mariae: monasterium Sancti Petri Maioris in civitate Aretina cum hospitio et omnibus pertinentiis suis; adiacentes, ut tu iuxta solitam consuetudinem possis illud ordinare,

(1) Ex archiv. monasterii huius edidit Margaritus, Bullarii Cassinens., par. II.

Bull. Rom. Vol. II.

51

capellam Sancti Gregorii et ius, quod habetis in capella Sancti Laurentini: monasterium Sancti Michaelis de Monte Pincuti cum capellis et pertinentiis suis: ecclesiam Sancti Petri et Sancti Tiburtii in Gargonsa, cum pertinentiis suis: plebem Sancti Martini de Galoniano cum omnibus pertinentiis suis: duas partes de plebe Sanctae Mustiolae cum pertinentiis earum, et ius, quod habetis in ecclesia Sancti Vincentii in Cortona, et castrum de Quarata cum ecclesia Sancti Andreae et curte sua, castrum de Sarno cum ecclesia Sanctae Florae et curte sua, et quidquid habetis in Sancto Mamma, castrum de Muglano cum ecclesia Sancti Angeli, et curte, et hoc quod habetis in ecclesia Sanctae Mariae in Villa-Alba, castrum de Fontia cum ecclesia Sancti Petri et pertinentiis suis, castrum de Rugitino cum ecclesiis et curte sua: ecclesiam Sancti Leonis cum pertinentiis suis, ecclesiam Sanctae Florae Minoris cum medietate suae curtis, et curtis de Bulgari cum hoc quod habetis in ecclesia Sancti Laurentii et Sancti Sebastiani, et ecclesiam Sancti Petri in Maiano cum hoc, quod ibi habetis, et quidquid habetis in Politiano et in Pinli et in Vico. Obveniente te, nunc eiusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia praeponeatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars sanioris consilii, secundum timorem Dei et Beati Benedicti regulam, providerint eligendum. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat, praefatum monasterium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet molestiis fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura: salva nimirum Aretini episcopi et Ecclesiae canonica iustitia et reverentia. Si qua igitur in posterum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae

Abbatis electionem ad monachos spectare decernitur.

Decretum immunitatis ab omni iurisdictione, molestia etc., salvo dioecisani episcopi iure.

Solitae clausulae.

constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Innocentii PP.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

et S. R. Ecclesiae cardina-  
lium subscri-  
ptiones.

Ego Guillelmus Praenestinus episcopus ss.

Ego Matthaeus Albanensis episcopus ss.

Ego Guidus Tiburtinus episcopus ss.

Ego Radulphus Ortanus episcopus ss.

Ego Anselmus presbyter cardinalis ss.

Ego Lictifredus presbyter cardinalis tituli Vestinae ss.

Ego Lucas presbyter cardinalis tituli Sanctorum Iohannis et Pauli ss.

Ego Guido indignus sacerdos ss.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Sanctorum Sergii et Bacchi ss.

Data Pisis per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae cardinalis et cancellarii, x kal. aprilis, indictione xii (1), incarnationis dominicae anno mxxxv, pontificatus domni Innocentii Papae II anno v (2).

Dat. die 23 martii anno Domini 1135, pontif. anno vi.

## XXIX.

*Erectio prioratus S. Petri de Nanto Vabren. dioecesis in abbatiam, cui plures uniuntur Ecclesiae (3).*

## SUMMARIUM

Prooemium. — Ex prioratu abbatia efficitur; sub protectione Sedis Apostolicae recipi-

(1) Lege xiii. (2) Lege vi. (3) Inter Instrumenta Ecclesiae Vabren. edidit Sammarth., Gall. Christ., tom. I, pag. 61.

tur; — Confirmatis bonis omnibus ad eam quomodolibet pertinentibus. — Abbas a monachis eligendus; — Et a Vabrensi episcopo consecrandus. — Libera cuicumque personae sepultura. — Decretum immunitatis ab omni perturbatione. — Annuus census Sedi Apostolicae persolvendus. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Raimundo abbati monasterii Beati Petri Nantensis, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Apostolicae Sedis nos urget auctoritas, religiosas personas diligere, et earum loca, praesertim; quae beati Petri vires (1) existunt, sanctae Romanae Ecclesiae gremio confovere; et, ut in eis religio augeatur et conservetur, paterna affectionum consideratione prospicere. Proinde, dilecte in Domino fili abbas, desiderium tuum, quod ad religionis propositum, et animarum salutem pertinere monstratur, auctore Deo, sine aliqua dilatione duximus effectui mancipandum, ut videlicet ecclesia Beati Petri Nantensis, qui (2), Deo gratias, tam in temporalibus quam in spiritualibus per tuam industriam plurimum accrevisse (3), iuxta petitionem tuam de prioratu abbatia deinceps statuatur; et ut in futurum inviolabiliter abbatia permaneat, praesenti decreto sancimus. Ipsum itaque, ad ius et proprietatem beati Petri pertinens, sub Apostolicae Sedis tutela et protectione suscipimus; et praesentis scripti pagina roboramus; statuentes ut quascumque possessiones, quaecumque bona, idem monasterium impraesentiarum iuste et legitime possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. In quibus haec propriis nominibus adnotanda subiunximus: in Nantensi villa eccle-

Prooemium.

Ex prioratu abbatia efficitur; sub protectione Sedis Apostolicae recipitur.

Confirmatis bonis omnibus ad eam quomodolibet pertinentibus.

(1) Deest aliquid. (2) Forsitan quae. (R. T.) (3) Adde dignoscitur.

siam Sancti Stephani et ecclesiam S. Iacobi: in Larzaco ecclesiam Sancti Salvatoris, ecclesiam Sanctae Mariae de Cuneis, ecclesiam Sancti Stephani de Cantobrio, ecclesiam Sanctae Mariae Magdalenae de Lechicis, ecclesiam S. Martini de Vicano, ecclesiam S. Michaelis de Robiaco, ecclesiam Sancti Sepulcri de Alqua, ecclesiam Sancti Christofori de Cubertoirata, ecclesiam Sanctae Mariae de Luc, ecclesiam Sanctae Mariae de Calcleras, ecclesiam Sancti Iohannis de Brolio: in episcopatu Nemausensi ecclesiam Sanctae Mariae de Durbia, ecclesiam Sancti Geraldii de Repufolio, ecclesiam Sancti Ioannis de Vallegarinta, ecclesiam Sanctae Mariae de Treve et ecclesiam Sancti Petri de Revenh. Porro obeunte te, nunc eiusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus inibi qualibet surreptionis astutia, seu violentia praeponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem, et Beati Benedicti regulam providerint eligendum; electus autem a dioecesano consecratur episcopo, si quidem catholicus fuerit et ea absque pravitate, et exactione aliqua voluerit exhibere; alioquin, catholicum, quem malueris, adeatis antistitem, qui nimirum, nostra fultus auctoritate, quod postulatur, indulgeat. Sepulturam quoque ipsius loci liberam esse decernimus, ut qui se illic sepeliri deliberaverint, eorum devotioni et extremae voluntati, nisi excommunicati fuerint, nullus obsistat, salva nimirum matricis Ecclesiae iustitia. Nulli ergo episcopo, nulli omnino magnae parvaeque personae fas sit, praefatum coenobium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, tam vestris, quam fratrum et pauperum usibus profutura. Ad indicium vero, quod idem coenobium beati Petri iuris existat, duos bizantios nobis et successoribus nostris, annis sin-

Abbas a monachis eligendus;

Et a Vabrensi episcopo consecrandus.

Libera cuicumque personae sepultura.

Decretum immunitatis ab omni perturbatione.

Annuus census Sedi Apostolicae persolvendus.

gulis persolveris. Si qua igitur imposte-rum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Solitae clausulae.

Ego INNOCENTIUS catholicae Eccl. episc. subscripsi.

Innocentii PP.

Ego Guillelmus Praenestinus episc. ss.

Ego Guido Tiburtinus episcopus ss.

Ego Gerardus presbyter cardinalis ss.

Ego Litusens presbyter cardinalis ss.

Ego Lucas presbyter cardinalis ss.

Ioannis et Pauli ss.

Ego Antonius presbyter cardinalis ss.

Ego Gregorius diaconus ss. Sergii et

Bacchi ss.

Ego Chrysogonus diaconus cardinalis ss.

Datum Pisis per manus Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis

et cancell. idibus iunii, indictione xiii,

incarnationis dominicae anno mxxxv,

pontificatus vero domni Innocentii Papae II

anno vi.

Dat. die 13 iunii anno Domini 1135,

pontif. anno vi.

## XXX.

*Compositio controversiarum vertentium inter S. Alexandri et S. Vincentii canonicos Bergomensis civitatis (1).*

## SUMMARIUM

Prooemium. — Causae controversiarum, rationesque ex adverso allatae. — Delegati a Pontifice iudices ad earumdem examen et

(1) Ex tom. iv Ital. Sac., ubi de Bergomensibus episcopis.

et S. R. Ecclesiae cardina-  
lium subscri-  
ptiones.

compositionem, sed frustra. — Hinc prolata ab Innocentio sententia. — Confirmatio sententiae sub solitis clausulis. — Innocentii PP., nonnullorum episcoporum et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Petro praeposito et fratribus Ecclesiae S. Alexandri Pergami, tam praesentibus quam futuris, in perpetuum.

Praemium.

Causae controversiarum, rationeque et adverso allatae.

Iustitiae ac rationis ordo suadet, ut quemadmodum patres vocamur in nomine, ita etiam comprobemur in operatione; et sicut ea, quae ad pacem sunt Ierusalem, summopere stabilire debemus; ita nihilominus, si quando inter sacrosanctas Ecclesias querela emergerit, ne forte in infinitum extendatur, sed potius conquiescat, necesse est, ut eam ordine iudiciario celeriter terminemus. Hoc profecto intuitu pro sedanda discordia, quae inter vos et canonicos S. Vincentii noscitur agitata, dum olim in Longobardiae partibus essemus, cum fratribus nostris saepius laboravimus. Inter caetera siquidem, quae tam de capellanis ecclesiarum S. Salvatoris, S. Agathae, S. Ioannis, S. Gratae, S. Vigili, atque de poenitentibus criminosis, quam etiam de fidelitatibus et quibusdam aliis, vestrae Ecclesiae pertinere fatebamini, asserebatis, hanc inter vos ex antiquo tempore consuetudinem viguisse, ut quoties clerici S. Alexandri ad ecclesiam S. Vincentii, vel ad alias Ecclesias, pro exequiis mortuorum, vel in solemnitatibus, insimul convenirent, praepositus videtur primam sedem in sinistra parte chori obtinere consuevisse. Atque hoc vobis vindicare tanto instantius conabamini, quanto manifestius vestram Ecclesiam episcopalem sedem priscis temporibus extitisse, et tam hanc quam alias diversas praerogativas obtinuisse, multis auctoritatibus monstrabatis. E contra vero canonici S. Vincentii respondebant, Ecclesiam suam antiquitus matricem esse, nec vobis, aut vestro praeposito huiusmodi debitum exhibere

debere, libere proclamabant. Et si quando praepositus videtur eandem sedem obtinuisse, id ex charitate et gratia potius, quam ex debito processisse; nec debere tribui necessitati, quod exhibere charitas consueverat. His, et huiusmodi contentionibus nobis et fratribus nostris diutius fatigatis, eidem controversiae finem imponere saepe voluimus; adeo quod ex utraque parte ab antiquioribus et maturioribus personis iuramenta suscepimus, per quas rei veritatem possemus addiscere, et eandem causam ordine debito terminare. Cum igitur tam per allegationes partium, quam etiam per iuramenta suscepta, causam pleniter audissemus, ipsam tunc temporis diffinire distulimus, arbitantes, quod in eiusdem temporis spatio huiusmodi querela per concordiam finiretur, et inter vos et ipsos commodius posset eadem causa decidi. Denique dum neque per datos a nobis iudices, neque per alios, causa posset per concordiam terminari, et utraque Ecclesia tum pro factis saepe sumptibus, tum pro guerris et dissensionibus, quae ex hac occasione provenerunt, valde fuisset attrita; nos, quorum praecipue interest Ecclesiarum quieti salubriter providere, tam vos, quam episcopum et canonicos Sancti Vincentii certo termino ad nostram praesentiam invitavimus. Et quoniam eandem causam nobis, sicut diximus, plenius nota erat, hanc inter vos, et ipsos sententiam promulgavimus. In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen. Ego Innocentius catholicae Ecclesiae episcopus. Fratrum meorum episcoporum et cardinalium consilio, praecipio, ut quoties canonici S. Alexandri in solemnitatibus, et exequiis mortuorum, canonicis S. Vincentii, sive in ecclesia S. Vincentii, sive in aliis convenerint, praepositus S. Alexandri teneat primum locum in sinistra parte chori: capellani ecclesiarum S. Salvatoris, S. Agathae, S. Ioannis, S. Gratae, S. Vigili, in dominicis diebus et praecipuis festivitatibus veniant ad eccle-

Delegati a Pontifice iudices ad earundem examen et compositionem, sed frustra.

siam S. Alexandri ad maiores missas: criminosi de parochia S. Alexandri, praesente praeposito, vel uno de presb. eiusdem Ecclesiae poenitentiam suscipiant. Item statuimus, ut presbyteri, qui iurant fidelitatem B. Vincentio, iurent et B. Alexandro. Praecipimus etiam, ut unus de sacerdotibus S. Alexandri portet capsam cum reliquiis. In mutatione vero ecclesiae, duo de presbyteris S. Alexandri portent arcam cum duobus de presbyteris S. Vincentii. Ad Scrutinia, in Coena Domini, ad Baptismum, et in aliis solemnitatibus, more solito conveniant. Cum canonici S. Vincentii ad ecclesiam S. Alexandri venerint, et in campanis pulsandis et in aliis, sicut consuetudo est, honorifice suscipiantur; et totum chorum, sicut consueverunt, obtineant. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat super hac nostra constitutione, B. Alexandri Pergamensis ecclesiam de caetero perturbare, aut qualibet occasione eam infringere, vel mutare; sed omnia vobis imperpetuum integra conserventur, quemadmodum praesentis scripti sanctione instituta esse noscuntur. Si quis autem huic nostrae constitutioni, seu diffinitioni temerario ausu contraire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui periculum patiat, atque excommunicationi subiaceat. Amen, amen.

Innocentii PP., nonnullorum episcoporum et S. R. Ecclesiae cardinalium subscriptiones.

Hinc prolata ab Innocentio sententia.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae ss.  
Ego Guillelmus Praenestinus episc. ss.  
Ego Hubertus Pisanae Ecclesiae archiepiscopus ss.  
Ego Transmundus Signinus episc. ss.  
Ego Theodovinus S. Ruffinae episc. ss.  
Ego Guido Tiburtinus episcopus ss.  
Ego Rodolphus Ortanus episcopus ss.  
Ego Gerardus presb. card. tit. S. Crucis in Hierusalem ss.  
Ego Anselmus presbyter cardinalis ss.  
Ego Intifredus presb. card. tit. Vestinae ss.  
Ego Lucas presb. card. tit. Ss. Ioannis et Pauli ss.

Ego Martinus presb. card. tit. S. Stephanii ss.

Ego Guido indignus presb. ss.

Ego Azo presb. card. tit. S. Anastasiae ss.

Ego Gregorius presb. card. tit. S. Priscae ss.

Ego Gregorius diac. card. Ss. Sergii et Bacchi ss.

Ego Oddo diac. card. S. Georgii ad Velum Aureum ss.

Ego Guido card. diac. S. Adriani ss.

Ego Boethius diac. card. S. Viti ss.

Ego Vassallus diac. card. S. Eustachii ss.

Ego Ubaldus diac. card. S. Mariae in Via Lata ss.

Ego Chrysogonus diac. card. S. Mariae in Porticu ss.

Datum Pisis per manum Aymerici S. R. E. diaconi cardinalis et cancellarii, xiii kal. iulii, indictione xiii, incarnationis dominicae anno mxxxv, pontif. vero D. Innocentii Papae II anno vi.

Dat. die 19 iunii anno Domini 1135, pontif. anno vi.

## XXXI.

Quinciensis monasterii Lingonen. diocesis praedia, caeteraque bona, Alberico abbati et successoribus confirmantur (1).

## SUMMARIUM

Monasterii huius monachi Pontiniacensis coenobii filii. — Eorumdem laus; — Eorumdem bona confirmantur: — Et ab omni externa perturbatione libera declarantur, cum solitis clausulis. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Alberico abbati de Quincelo, sinisque successoribus regulariter substituendis.....

Quanta cordi nostro laetitia de vestrae congregationis religione laudabili generetur, ille profecto cognoscit, qui remem-

(1) Inter Instrumenta Ecclesiae Lingonen. edidit Sammarth., Gall. Christ., tom. iv, col. 164.

Monasterii huius monachi Pontiniacensis coenobii filii.

et cordium scrutator existit. Vos enim de Pontiniacensi monasterio, utpote apum examina, exeuntes, longe lateque alvearia innumera coelesti manna repletis, et multorum sitientium corda aquae salientis in vitam aeternam salutari doctrina imbuedo reficitis. Ea propter sacrum collegium vestrum verae caritatis affectione diligimus; et monasterium Beatae Dei Genitricis, in quo divino vacatis servitio, Apostolicae Sedis suffragio communimus; statuantes, ut quaecumque bona, quas-cumque possessiones in praesenti duodecima indictione iuste et canonice possidetis, quaecumque etiam in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, rationabiliter poteritis adipisci, firma vobis in perpetuum et illibata permaneant; in quibus haec nominatim duximus exprimenda: locum ipsum videlicet de Quinceio, locum de Fontanis, locum de Baterio. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum fas sit, praefatum coenobium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet molestiis fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Ego Guillelmus Praenestinus episc.

Ego Lucas presbyter cardinalis tituli Sanctorum Iohannis et Pauli.

Ego Romanus diaconus cardinalis S. Mariae in Porticu.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Sanctorum Sergii et Bacchi.

Ego Otto diaconus cardinalis Sancti Georgii ad Velum Aureum.

Datum Pisis per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, iv idus octobris, indictione xii, incarnationis dominicae anno mcxxxv, pontificatus domini Innocentii Papae II anno vi.

Dat. die 12 octobris anno Domini 1135, pontif. anno vi.

## XXXII.

*Ecclesia de Rochabovecort, a Wilhelmo Petragoricensi episcopo Cluniacensi monasterio donata, eidem confirmatur (1).*

## SUMMARIUM

Exordium. — Ecclesia de Rochabovecort Cluniacensi monasterio confirmatur; — Decretum omnimodae exemptionis a quacumque molestia, vi, etc. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto in Christo filio Petro Cluniacensi abbati, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Bonus et diligens paterfamilias gaudio magno gaudet, cum vineam suam locatam agricolis vigilantibus studio videt excoli, et tribulis ac sentibus pariter emundari. Cuius profecto gaudio laetitia iucundior cumulatur, si eadem vinea propagatione ordinaria per multorum spatiorum dimensionem incipiat dilatari. Proportionali

(1) Ex Biblioth. Cluniac. edidit Martinus Marrier, col. 1401.

Innocentii PP.

et S. R. Ecclesiae cardinalium subscriptiones.

Exordium.

igitur ratione Deo credimus gratissimum esse, si, Deo dicati, religio Cluniacensis monasterii et diversas Ecclesias exornet, atque plurimorum mentes disciplinis regularibus instruat, et fide, quae per dilectionem operatur, inflamet. Ea propter, dilecte in Domino fili Petre abbas Cluniacensis, memores devotionis, quam erga Sedem Apostolicam cum commissa tibi Ecclesia semper habuisti, et honoris et servitii, quod nobis efficaciter fideliterque, maxime tempore schismatis, impendisti, Ecclesiam de Rochabovecort, laudantibus eiusdem clericis a venerabili fratre nostro Wilhelmo, Petragoricensi episcopo, Pontio abbati antecessori tuo, et per eum Ecclesiae Clun. canonice donatam, et a felicis memoriae Papa Calixto antecessore nostro, sicut privilegium eius testatur, solemniter confirmatam, tibi successoribusque tuis, non solum confirmamus, sed etiam confirmando auctoritate apostolica donamus; ut Ordo Clun. ad laudem Dei, ad quam specialiter institutus est, et ad honorem sacrosanctae Romanae Ecclesiae, cui omnino devotus est, perpetuis temporibus ibi floreat: statuantes, ut nulli hominum liceat eadem Ecclesiam, vel bona, quae impraesentiarum legitime possidet, aut in futurum iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, temere perturbare, auferre, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare. Si qua igitur imposterum, ecclesiastica saecularisve persona hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis vero eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae operationis

percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus subscripsi.

Ego Guillelmus Praenestinus episc. ss. et S. R. Eccl. card. subscrip-  
tionem.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Ss. Sergii et Bacchi ss.

Ego Guido cardinalis diaconus S. Andriani ss.

Ego Vassallus diaconus cardinalis S. Eustachii ss.

Ego Ubaldus diaconus cardinalis S. Mariae in Via Lata ss.

Ego Anselmus presbyter cardinalis ss.

Ego Intifredus cardinalis tit. Vestinae ss.

Ego Lucas presbyter cardinalis tit. Ss. Iohannis et Pauli ss.

Data Pisis per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi card. et cancellarii, iii idibus (1) martii, indictione xiv, incarnationis dominicae anno mcxxxvi, pontificatus domini Innocentii Papae II anno vii.

Dat. die 13 martii anno Domini 1136, pontif. Innoc. anno vii.

## XXXIII.

*Ecclesia Montis-Desiderii, Cluniacensi monasterio donata a Guarino Ambianensi et Simone Noviomensi episcopis, eidem cum pertinentiis omnibus confirmatur (2).*

## SUMMARIUM

Exordium. — Ecclesia Montisdesiderii a quibus donata; — Accedente quoque consensu Ludovici regis Francorum, Cluniacensibus confirmatur. — Decretum exemptionis a quacumque molestia. — Solitae clausulae. — Innoc. PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto in Christo filio Petro Cluniacensi abbati, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Bonus et diligens paterfamilias gaudio magno gaudet, cum vineam suam locatam

(1) Forsitan legendum idus. (R. T.) (2) Ex Biblioth. Cluniac. Martini Marrier, col. 1402.

Exordium.

agricolis vigilanti studio videt excoli et tribulis ac sentibus pariter emundari. Cuius profecto gaudio laetitia inenudior cumulatur, si eadem vinea propagatione ordinaria per multorum spatiorum dimensionem incipiat dilatari. Proportionali igitur ratione Deo credimus gratissimum esse, si, Deo dicati, religio Cluniacensis monasterii et diversas Ecclesias exornet, atque plurimorum mentes regularibus disciplinis instruat, et fide, quae per dilectionem operatur, inflamet. Hoc profecto intuitu Montisdesiensem Ecclesiam, a venerabilibus fratribus nostris, Guarino Ambianensi et Simone Novomiensi, episcopis, monasterio Cluniacensi canonice et devote collatam, idipsum quoque carissimo filio nostro Lodovico illustri et glorioso Francorum rege, et Rainaldo Remensi archiepiscopo, atque Radulpho de Petrona concedentibus: et pro eius confirmatione Sedem Apostolicam suppliciter exorantibus, cum omnibus ad ipsam pertinentibus, in perpetuum tibi tuisque successoribus confirmamus. Statuentes, ut nulli omnino hominum liceat, eandem Ecclesiam, vel bona, quae impraesentiarum legitime possidet, aut in futurum iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, temere perturbare, auferre, minuire, seu quibuslibet vexationibus fatigare. Si qua igitur imposterum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae operationis percipiant et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Ecclesia Montisdesiderii a quibus donata.

Accedente quoque consensu Ludovici regis Francorum,

Cluniacensibus confirmatur.

Decretum exemptionis a quacunque molestia.

Solitae clausulae.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss. Innocentii PP.



BN

Ego Guillelmus Praenestinus episc. ss. et S. R. Ecclesiae cardinalis subscripsi.

Ego Anselmus presbyter cardinalis tit. S. Vestinae ss.

Ego Lucas presbyter cardinalis tituli Sanctorum Iohannis et Pauli subscripsi.

Ego Guido indignus sacerdos ss.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Sanctorum Sergii et Bacchi subscripsi.

Ego Guido cardinalis diaconus S. Adriani ss.

Ego Vassallus diaconus cardinalis Sancti Eustachii ss.

Ego Ubaldus diaconus cardinalis S. Mariae in Via Lata ss.

Datum Pisis per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae cardinalis et cancellarii, III idus martii, indictione XIV, incarnationis dominicae anno MCXXXVI, pontificatus domini Innocentii Papae II anno VII.

Dat. die 13 martii anno Domini 1136, pontif. Innoc. anno VII.

#### XXXIV.

*Ecclesia S. Iohannis in Viculo canonicis Placentinae matricis Ecclesiae adiudicatur sub censu annuo Sedi Apostolicae persolvendo (1).*

#### SUMMARIUM

Exordium. — Ecclesiam S. Iohannis de Viculo, iacturam in bonis passam, — Canonicis cathedralis Ecclesiae donat, — Ut

(1) Ex libr. privileg. Ecclesiae Placent. edidit Campi, Hist., tom. I, pag. 336.

eam restaurent, bonaque eadem recuperent; — Sub clausula tamen, ut si canonici iidem ab obedientia Sedis Apostolicae desciscant, illa Ecclesia ad ius et dominium eiusdem Sedis revertatur; — Cui dimidia auri uncia canonici singulis annis persolvere teneantur. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Iohanni, ecclesiae Beatae Mariae Placentinae praeposito, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Ex administratione officii nobis a Deo iniuncti, compellimur ad Ecclesiarum Dei statum in suae incolumitatis robore conservandum diligenter intendere; et ne in locis, in quibus honestas et religio florere consueverant, occasione aliqua omnino depereant, solcite providere. Ecclesia siquidem Sancti Iohannis de Viculo, infra Placentini episcopatus terminos sita, quae specialiter ad ius beati Petri, et dominium pertinet, peccatis exigentibus, valde attrita est, et tam in temporalibus, quam in spiritualibus maximum substinuit detrimentum. Tu vero, dilecte in Domino fili Iohannes praeposite, ad Sedem Apostolicam veniens, eiusdem Ecclesiae concessionem a nobis humiliter postulasti. Et nos igitur de religione tua et ferventi sollicitudinis studio habentes in Christo fiduciam, Ecclesiam ipsam tibi, tuisque successoribus, et per vos Ecclesiae Placentinae ad meliorationem committimus, ut videlicet bona et possessiones eiusdem loci, quae distractae sunt, vestro recuperentur studio, et habitae conserventur, et a regularium conventu ibi cotidie honestus famulatus Domino impendatur. Si quando vero, quod non optamus, a gratia Sedis Apostolicae excideritis: aut, quod vobis iniunctum est, de eadem Ecclesia non observaveritis, locus ipse cum omnibus possessionibus suis tam mobilibus, quam immobilibus, vel se moventibus, ad ius et dominium ac liberam facultatem sanctae Romanae Ecclesiae absque

Ecclesiam S. Iohannis de Viculo, iacturam in bonis passam.

Canonicis cathedralis Ecclesiae donat.

Ut eam restaurent, bonaque eadem recuperent.

Sub clausula tamen, ut si canonici iidem ab obedientia Sedis Apostolicae desciscant, illa Ecclesia ad ius et dominium eiusdem Sedis revertatur.

molestia revertatur. Ad inditum autem, quod praefatus locus iuris sit beati Petri, et sanctae Romanae Ecclesiae, dimidiam unciam auri singulis annis Lateranensi palatio persolveretis. Nulli ergo omnino hominum fas sit, super hoc de caetero infestare, aut aliquod vobis gravamen inferre. Si quis igitur ausu temerario hoc attemptare praesumpserit, indignationem beatorum apostolorum Petri et Pauli, et nostram, se noverit incursurum. Amen, amen.

Cui dimidia auri uncia canonici singulis annis persolvere teneantur.

Solitae clausulae.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss. Innocentii PP.

Ego Guillelmus Praenestinus episc. ss. et S. R. Ecclesiae cardinalis subscripsi.

Ego Gerardus presbyter cardinalis tituli Sanctae Crucis in Hierusalem ss.

Ego Anselmus presb. card. tituli S. Laurentii in Lucina ss.

Ego Lucas presb. card. tit. Ss. Io. et Pauli ss.

Ego Martynus presbyter cardinalis tit. Sancti Stephani in Caelio monte ss.

Ego Azo presbyter cardinalis tit. Sanctae Anastasiae ss.

Ego Gregorius diacon. card. Sanctorum Sergii et Bacchi ss.

Ego Stephanus diaconus cardinalis Sanctae Luciae in Orphea ss.

Ego Oddo diac. card. S. Georgii ad Velum Aureum ss.

Ego Guido diacon. card. Sanctorum Cosmae et Damiani ss.

Ego Guido diaconus cardinalis Sancti Adriani subscripsi.

Ego Boetius diaconus cardinalis Sancti Viti subscripsi.

Ego Vassallus diaconus cardinalis Sancti Eustachii ss.

Datum Pisis per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, VII idus iunii, indictione decimatercia (1), incarnationis dominicae anno MCXXXVI, pontificatus vero domini Innocentii PP. II anno VII.

Dat. die 7 iunii anno Domini 1136, pontif. anno VII.

(1) *Legge decimaquarta.*

## XXXV.

*Confirmatio concordiae initae inter Henricum Leuchorum episcopum et Fridericum comitem Tullensem (1).*

## SUMMARIUM

**Exordium.** — Henrici episcopi concordia cum comite Friderico, coram legato Apostolicae Sedis facta, confirmatur. — De modo hospitandi comitem. — Perpetuum silentium futuris comitibus Tullen. imponitur. — Solitae clausulae.

**Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Henrico Leuchorum episcopo, eiusque successoribus canonice promovendis, in perpetuum.**

**Exordium.** Statuta fratrum nostrorum sicut irrationabilia debemus ecclesiasticae disciplinae moderatione corrigere, ita nihilominus convenit eorum bene gesta firmare. Quamobrem, venerabilis frater Henrice episcopo, pacem et concordiam, quae post multas guerras et labores atque expensas inter te et nobilem virum Fridericum comitem Tullensem, in praesentia venerabilium fratrum nostrorum Alcuini episcopi Sanctae Rufinae, tunc Apostolicae Sedis legati, Alberonis Treverensis archiepiscopi, et suffraganeorum suorum, Stephani videlicet Metensis, Alberonis Virdunensis episcoporum, necnon aliorum nobilium principum, videlicet Simonis ducis, Adelaidis ducissae uxoris suae, Rainaldi Barrensis comitis, Gualteri de Cundricurte, Odonis de Melaino, et Petri de Bresseio, Rutile in Treverensi parochia facta est, praesentis scripti pagina confirmamus et futuris temporibus ratam manere decernimus; ita scilicet ut de hospitalitate, seu consuetudine, quam praefatus comes Fridericus in praebenda fratrum Tullensis Ecclesiae sibi usurpare contra iustitiam nitebatur, nihil sibi deinceps ex debito audeat vindicare. Verumtamen, si praedictus comes Visceriaci in praebenda fratrum bis in anno cum

(1) Ex tom. XII Concil.

septem vel decem militibus tantum hospitari voluerit, id ipsum ei minime negabitur; sed fratres eiusdem loci sustinebunt, nec eum exinde molestabunt, si in domo fratrum hospitium suscipiat, si ministerialium administratione procurari voluerit, si nullam exactionem in eadem villa vel per se, vel per alios, fecerit. Caeterum, si ipse hoc transgredi vel violare praesumpserit, iam dicti fratres id ipsum ab eo per iustitiam exquirere possint. Praeterea, si quando necesse fuerit, ut idem comes a decano vel praeposito postulaverit, in praebenda fratrum semel in anno cum septem vel decem militibus tantum, tertium hospitium ei dabitur. Si vero necessitas ingruerit, et nec decanum, nec praepositum ad obtinendum hospitium habere poterit, hospitium ipsum per ministerialium manus accipiat, et servitium competens, quod ei exhibitum fuerit, cum gratiarum actione suscipiat. Quod si comes aliter quam supra scriptum est, fecerit, et conventionem laudatam coram praefatis episcopis atque principibus violaverit, aut exactionem aliquam, vel violentiam in villis fratrum supra dictorum exercuerit, si servitia sufferentia canonicorum antedicta, et eo modo, quo sunt determinata, per manus ministerialium non susceperit: hospitia, quae non ex debito aut iustitia, sed per sufferentiam fratrum accipiebat, prorsus amittat. Et hoc tamdiu stare poterit, quamdiu ipse amicitiam fratribus debitam observaverit. Decernimus ergo, ut neque praefato comiti, neque alicui hominum liceat, te, vel successores tuos, seu Tullensem Ecclesiam, aut canonicos, super hoc temere infestare, aut aliquid ultra id, quod praedictum est, a te vel ab ipsis exigere: sed potius ipse statutis eis hospitibus contentus existat; et Tullensis Ecclesia, et canonici ab ipsius infestatione de caetero liberi maneant et quieti. Si quis autem huius nostrae confirmationis paginam sciens, contra eam venire tentaverit temere, secundo tertiove commonitus, si

De modo hospitandi comitem.

Perpetuum silentium futuris comitibus Tullen. imponitur.

Solitae clausulae.

non reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui periculum patiat; et a sacratissimo Corpore et Sanguine D. N. Iesu Christi alienus fiat; conservantes autem, omnipotentis Dei et beatorum apostolorum Petri et Pauli gratiam consequantur.

Data Pisis per manum Aymerici S. R. E. diaconi cardinalis et cancellarii, vii idus iunii, indictione XIII (1), incarnationis dominicae anno MCXXXVI, pontificatus domini Innocentii Papae secundi anno VI (2).

Dat. die 7 iunii anno Domini 1136, pontif. anno VII.

## XXXVI.

*Confirmatio sedis patriarchalis in Gradu, usus pallii, et delationis crucis ante patriarcham (3).*

## SUMMARIUM

**Prooemium.** — Adhortatio ad Henricum patriarcham. — Cui patriarchalis dignitas iuxta Pontificum Rom. privilegia in insula Gradu confirmatur. — Cum privilegio delationis crucis ante se: — Et pallii usu statutis hic diebus. — Patriarchali Ecclesiae bona omnia confirmantur; — Et patriarchae omnimoda iurisdictio in parochiis sibi subiectis. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

**Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Henrico patriarchae Gradensi, eiusque successoribus regulariter substituendis in perpetuum.**

**Prooemium.** Tunc Apostolicae Sedi, et Romanis Pontificibus honor integer conservatur, si universis Ecclesiis collata dignitas custodiatur. Et quemadmodum nulli debemus ultro, quam meretur, favente gratia, impertiri; ita nemini, quod sui iuris est, stimulante ambitu, convenit derogare. Quanto ergo maiori praerogativa nosceris

(1) Lege XIV. (2) Lege VII. (3) Ex Archiv. Patriarch. Venet. exscriptum edidit Ughell., Ital. Sac., tom. V, ubi de Graden. patriarchis.

sublimatus, tanto propensius tibi noveris attendendum, ut corrigendis subditis plus possit apud te ratio quam potestas: et te boni dulcem et mali pium sentiant correctorem. Personas diligas, vitia persequaris, ne, si aliter agere forte volueris, transeat in crudelitatem correctio, et perdas, quod emendari desideras; sicque vulnus debes abscindere, ut non possis ulcerare, quod sanum est; ne, si plusquam res exigit, ferrum impresseris, noceas, cui prodesse festinas. Sed sic alterum condiatur ex altero, quatenus et boni habeant amando, quod caveant: et mali metuendo, quod diligant. Quapropter, venerabilis frater Henrice patriarcha, tuis postulationibus clementer annuimus et Gradensem Ecclesiam, cui auctore Deo praesse dignosceris, praesentis scripti patrocinio communimus. Igitur praedecessorum nostrorum, Pelagii, Alexandri et Urbani II auctoritatem sequentes, illius praecipue constitutionis tenorem servantes, quam praedecessor noster Leo IX sanctissimus et synodali iudicio, et privilegii pagina confirmavit, tibi tuisque successoribus canonice substituendis et patriarchalem concedimus dignitatem et magisterium Graden. Ecclesiae gerendum, in his tantum finibus confirmamus, qui per supradictos praedecessores eidem noscuntur Ecclesiae constituti. Crucem quoque ante te ferendam esse concedimus, nisi cum Romae fueris, aut in praesentia, et comitatu Romani Pontificis. Pallium etiam fraternitati tuae, plenitudinem pontificalis officii, ex Apostolicae Sedis liberalitate largimur, quo intra ecclesiam tuam ad missarum solennia celebranda uti memineris eis diebus, quibus praedecess. tuos usos fuisse non ambigimus, ut in Nativit. Domini, Epiphania, tribus festivitibus S. Mariae, Coena Domini, Sabbato Sancto, Resurrectione Domini, Ascensione, Pentecoste, in natalitio S. Iohannis Baptistae, et omnium apostolorum, in festivitibus quoque S. Marci, prothomartyris Stephani, Sancti Laurentii,

Adhortatio ad Henricum patriarcham.

Cui patriarchalis dignitas iuxta Pontificum Roman. privilegia in insula Gradu confirmatur.

Cum privilegio delationis crucis ante se.

Et pallii usu statutis hic diebus.

S. Maximi, in solemnitate Omnium Sanctorum et principalibus Ecclesiae tuae festis, necnon in ecclesiarum, episcoporum, et caeterorum clericorum consecrationibus, et anniversario consecrationis tuae die. Statuimus etiam, ut quaecumque bona, quascumque possessiones Graden. Ecclesia impraesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum iustis modis poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. Porro Ecclesias, a religiosis viris eidem Ecclesiae Graden. oblatas, per parochias eiusdem provinciae constitutas, tibi tuisque successoribus libere confirmamus, ita ut nulli episcopo absque tuo assensu liceat in eis consecrationes celebrare; aut sacerdotibus in eiusdem Domino servientibus, donec in locis fuerint, divina officia prohibere. Decernimus ergo, ut nulli omnino etc. Si qua igitur in futurum etc. Cunctis autem etc. Amen, amen, amen.

Patriarchali  
Ecclesiae bona  
omnia confir-  
mantur;

Et patriarchae  
omnimoda in-  
iunctio in pa-  
rochiis sibi sub-  
iectis.

Innocentii PP.

et S. R. Eccle-  
siae cardina-  
lium subscri-  
ptiones.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ego Guillelmus Praenestinus episc. ss.

Ego Gerardus presb. card. tit. S. Crucis in Hierusalem ss.

Ego Anselmus presb. card. tit. S. Laurentii in Lucina ss.

Ego Lucas presb. card. tit. Ss. Iohannis et Pauli ss.

Ego Guido indignus sacerdos ss.

Ego Azo presbyter cardinalis tit. Sanctae Anastasiae ss.

Ego Gregorius diaconus card. Ss. Sergii et Bacchi ss.

Ego Guido card. diac. S. Adriani ss.

Ego Hubaldus diac. cardin. S. Mariae in Via Lata ss.

Ego Chrysogonus diac. card. S. Mariae in Porticu ss.

Datum Pisis per manum Aymerici S. R. E. diac. card. et cancellarii, ii id. iunii, indict. xiv, anno dominicae incarnationis MCXXXVI, pontificatus autem D. Innocentii Papae II anno vii.

Dat. die 12 iunii anno Domini 1136, pontif. anno vii.

## XXXVII.

*Elargitio privilegiorum monasterio S. Crucis in Werda, cuius antiqua iura, privilegia, ac bona omnia confirmantur (1).*

## SUMMARIUM

Monasterium in Werd a quo constructum; — Ac deinde in vicina loca translatum; — Amotis sanctimonialibus monachi suffecti, consentiente Paschale PP. II; — Illud Innocentius Papa sub tutela Sedis Apost. recipit. — Episcopum dioecesanum in sola sacramentorum administratione ius habere declarat: — Libertatem sepulturae inibi petentibus concedit: — Eiusdem monast. bona confirmat, sub censu annuo unius auri Rom. Pontificibus persolvendi. — Solitae conclusiones. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto in Christo filio Dietrico, abbati monasterii S. Crucis de Werd, eiusque successoribus regulariter substituendis.

Quemadmodum ex gestis praedecessoris nostri sa. memoriae Leonis IX Papae didicimus, nobilis quondam vir Mangoldus de Werde, devotionis intuitu, monasterium in castro suo construxit, quod B. Petro apostolorum principi offerens, fecit in honore sanctae et vivificae Crucis per manus eiusdem Romani Pontificis consecrari, sanctimoniales foeminas ibidem Deo servituras instituit.

Factum est autem, ut eodem coenobio per operam pravorum hominum diruto, atque devastato, alter Mangoldus, iam dicti nobilis viri filius, ab Apostolica Sede obtinuit, ut sibi licentia praeberetur, idem monasterium ad alia loca transferre, ac per hoc iuxta ipsum castrum in planitie terrae fundavit ecclesiam, et sanctimoniales ibi ad Dei servitium deputavit. Quibus utique tam religione quam numero decrescentibus, tertius Mangoldus praedecessorem nostrum, egregiae recordationis Paschalem Papam humiliter adiit;

(1) Edidit Grotærus de Cruce, etc.

Monasterium  
in Werd a quo  
constructum;

Ac deinde in  
vicina loca  
translatum;

Amotis sancti-  
monialibus mo-  
nachi suffecti,  
consentiente  
Paschale PP. II;

Illud Innocen-  
tius Papa sub  
tutela Sedis  
Apostolicae re-  
cipit.

Episcopum  
dioecesanum in  
sola sacramen-  
torum admini-  
stratione ius ha-  
bere declarat:

Libertatem se-  
pulturae inibi  
petentibus con-  
cedit.

et, ut amotis sanctimonialibus, in eodem loco monachi ponerentur, expetiit: cuius petitioni Romanus Pontifex benigne consensit, et Gebhardo, quondam Constantiensi episcopo, tunc Apostolicae Sedis legato, per sua scripta mandavit, ut videlicet de cella Sancti Blasii monachi assumerentur, et in eodem monasterio ponerentur. Quod cum praefatus episcopus implevisset, idem locus tam in temporalibus quam in spiritualibus, Deo gratiae sint, plurimum augmentatus est.

Quod igitur, dilecte fili Dietrice abbas, a nobis humiliter postulasti, ut idem coenobium, cui Deo auctore praesides, Apostolicae Sedis privilegio muniremus, nos, quorum praecipue interest, loca, quae ad ius sanctae Romanae Ecclesiae pertinent, diligere ac fovere, interventu dilecti filii nostri, quarti Mangoldi, illustris viri, tuis desideriis benignitate debita duximus annuendum. Per praesentis itaque privilegii paginam apostolica auctoritate statuimus, ut idem coenobium, ab ipsis fundatoribus B. Petro oblatum, perpetuis temporibus sub sanctae Romanae Ecclesiae tutela consistat: et ordo monasticus, qui secundum B. Benedicti regulam, per iam dilectum praedecessorem nostrum ibidem noscitur institutus, absque sexus varietate seu mutatione in eodem loco irrefragabiliter observetur. Prohibemus etiam, ut dioecesanus episcopus in eodem loco nihil audeat sibi vendicare, exceptis consecrationibus altarium, vel ecclesiarum, ordinationibus monachorum, seu etiam clericorum, si tamen haec ipsa vobis gratis et sine exactione vel pravitate exhibere voluerit; alioquin, quemcunque malueritis, catholicum adeatis antistitem, ab eodem, quae ad spiritualia pertinent, suscepturi. Sepulturam quoque ipsius loci liberam fore decernimus, ut videlicet eorum, qui se illic sepeliri deliberaverint, devotioni, ac supremae voluntati, nisi forte excommunicati sint, nullus obsistat: salva nimirum iustitia matricis Ecclesiae.

Decernimus igitur, ut nulli omnino

hominum liceat, portionem ligni vivificae Crucis, quae in eodem loco recondita esse creditur, pro cuius honore vestrum coenobium factum est, exinde amovere; vel quidquam ex his, quae iam dictus praedecessor noster Leo IX eidem firmavit Ecclesiae, quaeve impraesentiarum canonice possidetis, aut in futurum concessionem Pontificum, largitione imperatorum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poteritis adipisci, firma vobis in perpetuum et illibata serventur. Ad indicium autem, quod monasterium vestrum iuris B. Petri, unum aureum singulis annis nobis, nostrisque successoribus persolveritis.

Si qua igitur in posterum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo, tertiove commonita, si non realum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat; et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Ego Guillelmus Praenestinus episcopus.

Ego Gerardus presbyter cardinalis tit. S. Crucis in Hierusalem.

Datae Pisis per manum Aymerici S. R. E. diaconi cardinalis et cancellarii, xiii kal. iulii, indictione xiii (1), incarnationis dominicae anno MCXXXVI, pontificatus domini Innocentii Papae II anno vii.

Dat. die 19 iunii anno Domini 1136, pontif. anno vii.

(1) Lege xiv.

Eiusdem mo-  
nasterium bona  
confirmat, sub  
censu annuo  
unius auri Ro-  
manis Pontifi-  
cibus persol-  
vendi.

Solitae con-  
clusiones.

et S. R. Eccle-  
siae cardina-  
lium subscri-  
ptiones.

## XXXVIII.

*Privilegium monasterio Georgii in Prufeningen. ordinis S. Benedicti Ratisbonen. diocesis (1).*

## SUMMARIUM

**Exordium.** — Bonā omnia ad monasterium pertinentia confirmantur, — Dataque eidem ab Ottone Bambergensi eiusdem coenobii fundatore. — Cellam Aspach alienari, vel aliquo modo auferri prohibetur. — Abbatem ab ullo alio, praeterquam a monachis, eligi debere decernitur. — Decimas ab eis exigi, vel aliamcumque exactionem, vel ullam aliam molestiam coenobio inferri omnino interdicitur sub anathematis poena. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Herbodo abbati monasterii Sancti Georgii de Prufeningen., quod inter Ratisbonam et Danubium situm est, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Officii nostri nos hortatur auctoritas, religiosas personas, ac loca eorum regimini commissa diligere, atque ipsorum quieti et utilitati, auxiliante Domino, salubriter providere; dignam namque et honestati conveniens esse cognoscitur, ut qui ad Ecclesiarum regimen assumpti sumus, eas a pravorum hominum nequitia tueamur, et B. Petri ac sanctae Romanae Ecclesiae patrocinio muniamus. Ideoque, dilecte in Domino fili Herbo abbas, tuis iustis postulationibus clementer annuimus, et B. Georgii monasterium, cui auctore Domino praesse dignosceris, Apostolicae Sedis privilegio decoramus. Statuimus

Bona omnia ad monasterium pertinentia confirmantur;

Dataque eidem ab Ottone Bambergensi eiusdem coenobii fundatore.

enim, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, idem monasterium impraesentiarum iuste et legitime possidet, tibi tuisque successoribus, et per vos iam dicto coenobio huius scripti pagina confirmamus. Porro decimam, a venerabili fratre nostro Ottone Babenbergensi episcopo

(1) Ex Hundii Hist. Salisburg., tom. III.

scopo vobis concessam, quam ab Hertuvico Ratisbonensi episcopo per gratiam concambium obtinuisse cognoscitur, vobis praesenti scripto firmamus. Cellam etiam, Aspach dictam, quam idem episcopus, suis laboribus ac studio acquisitam, divini amoris intuitu eidem loco contulit, a nullo unquam hominum alienari, vel aliquo modo auferri saneimus. Decernimus etiam, ut ordo monasticus, qui in eodem coenobio a praeis temporibus nescitur institutus, perpetuis temporibus ibi integer conservetur. Obeunte vero te, nunc eiusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia praeponeatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem et beati Benedicti regulam elegerint. De laboribus quoque vestris tam infra quam extra Septa monasterii, quos propriis sumptibus excolitis, decimas a vobis nemo exigere praesumat. Interdicimus etiam, ut nullus episcopus, qui in Babenberg. Ecclesia pro tempore fuerit, vel aliquis alius, occasione alicuius rei vel advocatae idem coenobium aliquibus exactionibus gravare, vel eius possessiones, a praedicto episcopo vobis collatas vel undecunque acquisitas seu oblatas, alicui in beneficium dare, vel fratrum usibus subtrahere, praesumat. Quaecumque praeterea bona idem monasterium, concessione Pontificum, liberalitate regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Deo, in futurum poterit adipisci, firma vobis et illibata permaneant. Nulli ergo omnino hominum fas sit, idem coenobium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, tam vestris, quam fratrum vestrorum ac pauperum usibus profutura. Si qua igitur imposterum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, se-

Cellam Aspach alienari, vel aliquo modo auferri prohibetur.

Abbatem ab ullo alio, praeterquam a monachis, eligi debere decernitur.

Decimas ab eis exigi, vel aliamcumque exactionem, vel ullam aliam molestiam coenobio inferri omnino interdicitur sub anathematis poena.

cundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostris Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax D. N. I. C., quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Innocentii PP.

et S. R. Ecclesiae cardinalium subscriptiones.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ego Guillelmus Praenestinus episc. ss.

Ego Theodevinus S. Rufinae episc. ss.

Ego Gregorius diac. card. Sancti Georgii et Bacchi ss.

Ego Guido diac. card. S. Adriani ss.

Ego Boetius diac. card. Sanctorum Viti et Modesti ss.

Ego Anselmus presbyter card. ss.

Ego Lactifredus presb. card. tit. Vestinae ss.

Ego Lucas presb. card. tit. Sanctorum Ioannis et Pauli ss.

Ego Chrysogonus diac. card. Sanctae Mariae in Porticu ss.

Data Pisis per manus Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diacon. cardin. et cancellarii, xi kalend. novemb., indict. XIV, incarnationis dominicae anno MCKXXVI, pontificatus vero domini Innocentii Papae II anno VII.

Dat. die 22 octobris anno Domini 1136, pontif. anno VII.

## XXXIX.

*Confirmatio immunitatum Ecclesiae Marsanensis prope Traiectum Mosae, ad monasterium B. Remigii pertinentis, in qua canonicorum loco monachi substituantur (1).*

## SUMMARIUM

**Exordium.** — Ecclesia Marsanen. monasterio Remigiano confirmatur; — Cum decreto, (1) Ex tom. I Cod. Diplom. Miraei, pag. 385.

ut clericis saecularibus substituantur monachi (prout in rubrica). — Praepositus ab abbate S. Remigii eligendus Leodiensi archiep. subiicitur. — Solitae conclusiones. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Oddoni abbati monasterii S. Remigii, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Locorum venerabilium cura nos admonet, de eorum quiete atque utilitate solite cogitare. Nec dubium, quod si servorum Dei petitionibus benigne concurrimus, nostris opportunitatibus clementem Dominum reperimus. Ideoque, dilecte in Domino fili, Oddo abbas, tuis rationabilibus postulationibus clementer annuimus, atque libertatem Ecclesiae de Marsna, ad monasterium B. Remigii pertinentis, ab Alexandro quondam Leodiensi episcopo tibi concessam et ab Hermanno eius archidiacono et fratribus suis laudatam atque firmatam, praesentis scripti pagina roboramus et futuris temporibus inconvulsam manere decernimus; ut videlicet tam in praepositura, quam etiam in canoniis, decentibus (1) clericis, qui praefatae Ecclesiae beneficia possident, iuxta prudentiam et dispositionem tuam et successorum tuorum, loco eorum monachi substituantur.

Ecclesia Marsanen. monasterio Remigiano confirmatur;

Cum decreto, ut clericis saecularibus substituantur monachi (prout in rubrica).

Praepositus vero, qui ex parte tua, vel successorum tuorum, eidem loco praefuerit, sacerdotem sub tali praebenda, qualem ipse praepositus, consensu abbatis et fratrum coenobii Sancti Remigii, qui pro tempore fuerit, providerit, constitutum Leodiensi archidiacono praesentabit, a quo nimirum animarum sibi cura committetur; et ipse sacerdos de omni episcopali et synodali iure secundum Leodiensis episcopatus consuetudinem respondet.

Praepositus ab abbate S. Remigii eligendus Leodiensi archiepiscopo subiicitur.

Nulli ergo hominum liceat, eandem concessionem, monasterio B. Remigii factam, infringere, vel mutare, aut quali-

(1) Forsitan degentibus. (R. T.)

## XL.

*Confirmatio ordinis canonicorum regularium S. Augustini, recens introducti in Steinfeldense coenobium, Colonien. dioecesis (1).*

## SUMMARIUM

Exordium. — Secundum B. Augustini regulas, hac in Ecclesia observandas, canonicis, per alias Ecclesias divagari, non licere declaratur. — Eadem S. Augustini regulam in praepositis, huic Ecclesiae subiectis, tenendam; — Eas per praepositum visitandas; — Ad hoc etiam dirigenda sanctimonialium monasteria decernitur. — Confirmantur libertates huic Ecclesiae ab archiepiscopis Colonien. concessae; — Bonaque omnia eidem usque adhuc elargita, vel in futurum elargienda, quoque confirmantur. — Solitae conclusiones. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Everuno praeposito, et fratribus in Ecclesia de Steinfeld canonicam vitam professis, tam praesentibus quam futuris, in perpetuum.

Piae postulatio voluntatis debet effectu prosequente compleri, quatenus devotionis sinceritas laudabiliter enitescat et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Proinde, dilecti in Domino filii, vestris rationabilibus postulationibus gratum praebentes assensum, Ecclesiam Steinfeld, in qua divinis estis obsequiis mancipati, Apostolicae Sedis privilegio communimus, imprimis siquidem statuentes, ut ordo canonicus, qui secundum beati Augustini regulam ibidem noscitur institutus, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observetur. Praecipimus insuper, ut nulli fratrum vestrorum post factam professionem absque libera praepositi et fratrum licentia Ecclesiam vestram relinquere et ad alium locum liceat transvolare; nec aliquis eum retinere praesumat in

(1) Ex Archiv. monasterii Steinfeld. communicavit vir illustris Fridericus Schannat.

Exordium.

Secundum B. Augustini regulas, hac in Ecclesia observandas, canonicis, per alias Ecclesias divagari, non licere declaratur.

Eadem S. Augustini regulam in praepositis, huic Ecclesiae subiectis, tenendam;

Eas per praepositum visitandas;

Ad hoc etiam dirigenda sanctimonialium monasteria decernitur.

Confirmantur libertates huic Ecclesiae ab archiepiscopis Colonien. concessae.

Bonaque omnia eidem usque adhuc elargita, vel in futurum elargienda, quoque confirmantur.

Solitae conclusiones.

praepositis, quae per fratres vestros instituuntur, ordo vester secundum beati Augustini regulam teneatur, et si quid novi in ordine statuendum fuerit, communi assensu praelatorum vestri annui conventus concorditer statuatur. Praepositas quoque a vestris fratribus institutas, a vobis pro confirmatione ordinis visitari, et praepositos earum, per singulos annos vestram ecclesiam visitare decernimus. Monasteria quoque sanctimonialium, quae se magisterio vestrae Ecclesiae regenda subiiciunt, ab eodem se absolvi et alii subdi postea non praesumant. Ut autem omnipotenti Domino servire securius valeatis, libertatem a recolendae memoriae Friderico, archiepiscopo Colonien. si, Ecclesiae vestrae concessam, et venerabili fratri nostro Brunone, eius successore, postmodum approbatam, ipsius precibus inclinati, omnimodam firmitatem in perpetuum tenere sancimus. Porro, quascumque possessiones, quaecumque bona, eadem Ecclesia Steinfeld impresentiarum iuste et legitime possidet, aut in futurum concessione Pontificum, liberalitate regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus, et illibata consistent. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire temptaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat; cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Bull. Rom. Vol. II.

53

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus subscripsi.

Ego Guillelmus Praenestinus episcopus. Ego Gregorius diac. card. Ss. Sergii et Bacchi.

Ego Theodewinus S. Rufinae episcopus. Ego Anselmus presb. cardinalis. Ego Benfredus, presb. card. Ego Chrysogonus, diac. card. S. Mariae in Porticu.

Ego Lucas presbyter card. tit. Ss. Ioannis et Pauli.

Ego Martinus presb. tit. S. Stephani. Ego Guido indignus sacerdos.

Ego Gregorius card. presb. tit. S. Priscae.

Data Pisis, per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cancellarii, iv idus decemb., ind. xiv, incarnat. domin. anno mcccxxvi, pontificatus domini Innocentii Papae II anno vii.

Dat. die 10 decembris anno Domini 1136, pontif. anno vii.

## XLII.

*Decretum, ne in districtu monasterii Portensis ordinis Cisterciens. Nuenburgen. dioecesis, venationes a quoquam fiant (1).*

## SUMMARIUM

Exordium. — Ut ordo monasticus inibi servetur, decernitur. — Cambium a Nuenburg episcopo factum, — Bonaque omnia ad monast. pertinentia confirmantur. — In districtu monast. venationes a quoquam fieri, prohibetur. — Solitae conclusiones. — Innocentii PP. et nonnullorum S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Adelberto Portensi abbati, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Piae postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, et utilitas postulata vires indubitanter assu-

(1) Edidit Pertuchius Chronic. Porten., pag. 13.

Exordium.

bet occasione convellere; sed omnia tibi tuisque successoribus integra conserventur; quemadmodum praesentis scripti sanctione, praefati Alexandri quondam episcopi concessione noscitur institutum. Si qua sane ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat.

Cunctis autem hanc nostram confirmationem servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Ego Lucas presbyter cardinalis tit. Ss. Iohannis et Pauli.

Ego Theodewinus S. Rufinae episcopus.

Ego Guido diaconus cardinalis S. Adriani.

Ego Chrysogonus diaconus cardinalis S. Mariae in Porticu.

Datum Pisis, per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae cardinalis et cancellarii, ix kalendas decembris, indictione xiv, incarnationis dominicae anno mcccxxvi, pontificatus vero domini Innocentii Papae II anno vii.

Dat. die 23 novembris anno Domini 1136, pontif. anno vii.

Solitae conclusiones.

Innocentii PP.

et S. R. Ecclesiae cardinalium subscriptiones.